

De pleegzorgregistratie 2010

**13 JAAR
PLEEGZORG GEREgistREERD**

Inhoudstabel

1. Pleegzorgsituaties

- 1.1 Het aantal
- 1.2 Pleegzorgsituaties per pleegzorgsector
- 1.3 Pleegzorgsituaties per pleegzorgsoort
- 1.4 Familiepleegzorg nader bekeken
- 1.5 Looptijd van de pleegzorgsituatie op 31 december
- 1.6 Opdrachtgever
- 1.7 Aanmelding bij opstart van pleegzorg
- 1.8 Vormen van pleegzorg

2. Pleegkinderen en –gasten

- 2.1 Het aantal
- 2.2 Pleegkinderen en –gasten per pleegzorgsector
- 2.3 Geslacht van de pleegkinderen en –gasten
- 2.4 Leeftijd van de pleegkinderen en –gasten
 - 2.4.1 Absolute cijfers
 - 2.4.2 Verhouding minder- en meerderjarigen
- 2.5 De aard van de handicap in de sector VAPH
- 2.6 Verblijf vooraf
- 2.7 Bestemming
- 2.8 Contact met familie

3. Pleeggezinnen en gastgezinnen

- 3.1 Het aantal
- 3.2 Pleeggezinnen per pleegzorgsoort
- 3.3 De pleegouders
 - 3.3.1 Het geslacht van de pleegouders
 - 3.3.2 De burgerlijke staat van de pleegouders
 - 3.3.3 Het opleidingsniveau van de pleegouders
 - 3.3.4 De leeftijd van de pleegouders
 - 3.3.5 De professionele situaties van de pleegouders

4. Pleegzorg in de provincies

4.1 Pleegzorgsituaties

- 4.1.1 Aantal per provincie
- 4.1.2 Per provincie per pleegzorgsector
- 4.1.3 Per provincie per pleegzorgsoort
- 4.1.4 Looptijd van de pleegzorgsituatie per pleegzorgsector
- 4.1.5 Opdrachtgever

4.2 Pleegkinderen en –gasten

- 4.2.1 Per provincie per pleegzorgsector
- 4.2.2 Per provincie per pleegzorgsoort
- 4.2.3 Leeftijd van de pleegkinderen en –gasten

4.3 Pleeggezinnen per provincie

- 4.3.1 Aantal per provincie
- 4.3.2 Per provincie per pleegzorgsector
- 4.3.3 Per provincie per pleegzorgsoort
- 4.3.4 Leeftijd van de pleegouders
- 4.3.5 Burgerlijke staat van de pleegouders
- 4.3.6 Duur van het pleegzorgengagement

5. Psychiatrische pleegzorg

- 5.1 aantal pleegzorgsituaties op 31/12/2010, aantal pleegkinderen en -gasten en aantal pleeg- en gastgezinnen
- 5.2 Duur van het verblijf in psychiatrische gezinsverpleging
- 5.3 Aantal beëindigde pleegzorgsituaties in 2010 en de duur van de psychiatrische gezinsverpleging van deze pleeggasten
- 5.4 Verwijzers, aanmeldingen en soort pleegzorg
- 5.5 Profiel van de pleeggasten
 - 5.5.1 Geslacht en leeftijd
 - 5.5.2 Pathologie van de pleeggasten
- 5.6..Aantal gastgezinnen

6. Conclusies

13 JAAR PLEEGZORG GEREgistREERD

Pleegzorg Vlaanderen vraagt jaarlijks bij haar leden¹ – 25 erkende diensten voor pleegzorg in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – gegevens op over al de pleegzorgsituaties die tijdens het voorbije jaar door hen begeleid werden. Het gaat zowel over de pleegzorgsituaties die het hele jaar liepen, als de pleegzorgsituaties die in dat jaar opgestart of beëindigd werden.

De gegevens zelf zijn relatief eenvoudig en voor weinig interpretatie vatbaar: geboortedata, geslacht, nationaliteit, woonplaats, verwijzer, Deze gegevens worden al sedert 1998 opgevraagd. Ze leveren een schat aan informatie op over de evolutie van pleegzorg in Vlaanderen en Brussel van de laatste 13 jaar.

Omdat het te verwarrend zou zijn alle jaren in elke tabel op te nemen beperken wij de tabellen. Op lange termijn worden de gegevens weergegeven van 1998, 2000 en 2005. Om de korte termijnevolutie beter te schetsen voegen wij daaraan de gegevens toe van de laatste 3 jaar: 2008, 2009 en uiteraard 2010.

De cijfers van het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum in Geel (OPZ) zijn apart opgenomen in hoofdstuk 5.

Elk jaar wordt een aspect van pleegzorg verder uitgediept in het rapport. Omdat diensten voor pleegzorg meer samenwerken op provinciaal vlak, is het interessant om ruimer zicht te krijgen op pleegzorg in de provincies. Bijgevolg wordt hier een extra hoofdstuk aan besteed.

¹ De cijfers van de afdeling Open Thuis Limburg, volwassenen VAPH zijn sinds 2006 niet meer opgenomen in de registratie. Sedert 2006 zijn zij geen lid meer van Pleegzorg Vlaanderen.

1. PLEEGZORGSITUATIES

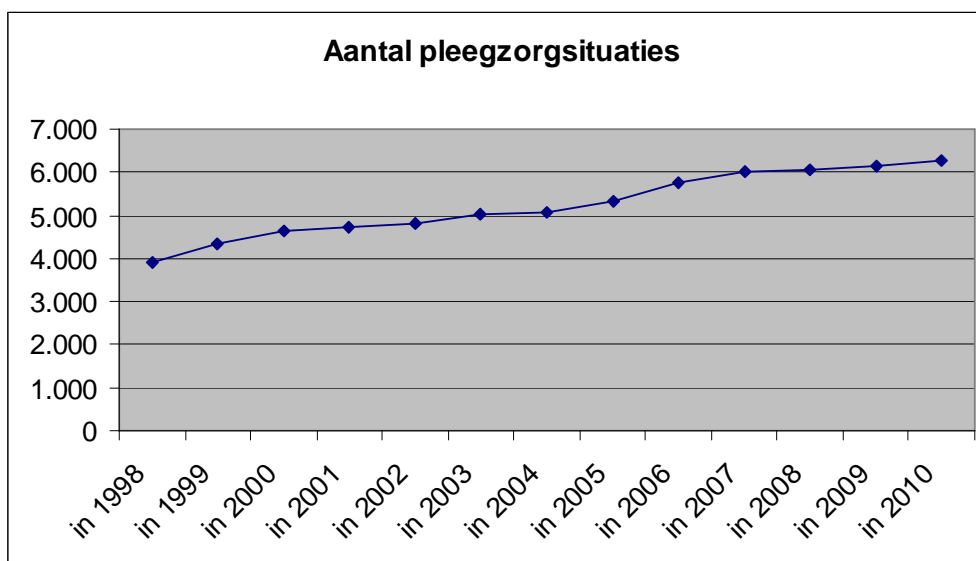
1.1. Het aantal pleegzorgsituaties

Met een pleegzorgsituatie bedoelen we de opvang van pleegkinderen en pleeggasten, zowel de lopende in dat jaar, de pleegzorgsituaties die in dat jaar beëindigd werden als de nieuwe die dat jaar opstartten.

Wat zeggen de cijfers?

Het aantal pleegzorgsituaties is het laatste jaar gestegen van 6.129 naar 6.277. Dat is een stijging met 2,4 %. Op 13 jaar tijd noteren we een stijging van 60 %.

	TOTAAL	
in 1998	3.929	100 ²
in 2000	4.645	118
in 2005	5.315	135
in 2008	6.061	154
in 2009	6.129	156
in 2010	6.277	160

² In een aantal tabellen nemen we 1998 als referentiejaar met als waarde 100. Zo kunnen we een duidelijk overzicht geven van de evolutie tot 2010

1.2. Pleegzorgsituaties per pleegzorgsector

Pleegzorg kan hoofdzakelijk ondergebracht worden in 4 sectoren.

In de Bijzondere Jeugdzorg vinden we de situaties terug waarin het Comité Bijzondere Jeugdzorg (CBJ) of de Jeugdrechtbank opdracht geven tot opvang in een pleeggezin. Het betreft kinderen en jongeren tussen de 0 en 18 jaar, eventueel verlengd tot 20 jaar.

In de sector van de zorg voor personen met een handicap kunnen zowel kinderen, jongeren als volwassenen opgevangen worden in een pleeg- of gastgezin of begeleid worden via WOP/Ondersteund wonen. Om ondersteund te worden binnen een formule van pleegzorg, dienen deze personen erkend te worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH).

Pleegzorg in de sector Kind en Gezin (GOP of GezinsOndersteunende Pleegzorg) werkt hoofdzakelijk preventief, op vraag van de ouders zelf. Pleegzorg biedt hier korte en onderbroken opvang aan voor kinderen tussen de 0 en 12 jaar.

De vierde sector is deze van de psychiatrische pleegzorg en wordt in Vlaanderen alleen aangeboden via het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum in Geel. Hier vinden volwassenen met een psychiatrische beperking een woonoplossing. Binnen een projectwerking worden ook enkele kinderen met een psychiatrische beperking opgenomen in een pleeggezin. Voor 2010 begeleidt OPZ 336 volwassenen en 7 kinderen binnen hun pleegzorgwerking. Zij werden ondersteund door 291 gastgezinnen en 6 pleeggezinnen. Zoals in de inleiding vermeld, zijn de gegevens van OPZ opgenomen in hoofdstuk 5. Tenslotte zijn er nog een klein aantal pleegzorgsituaties die door het OCMW of een andere instantie gesubsidieerd wordt. Ook hier zijn het de diensten voor pleegzorg die instaan voor de begeleiding. Deze gegevens zijn wel in voorliggende registratie opgenomen.

Wat zeggen de cijfers?

- We stellen dat de cijfers van 1998, het eerste jaar van de registratie, gelijk is aan 100. Op deze manier kunnen we evoluties duidelijk vaststellen.

- In pleegzorg Bijzondere Jeugdbijstand noteren we de sterkste stijging. Het aantal pleegzorgsituaties stijgt jaar na jaar onafgebroken.

Binnen de jeugdhulp is er een grote toename van het aantal kinderen en jongeren over alle voorzieningen Jongerenwelzijn heen. In vergelijking met de totale jeugdhulp blijft de stijging binnen pleegzorg bijna gelijke tred houden. Tussen 2005 en 2009³ is er een daling van 2,4% in het aandeel pleegzorg ten opzichte van de gehele sector jeugdhulp.

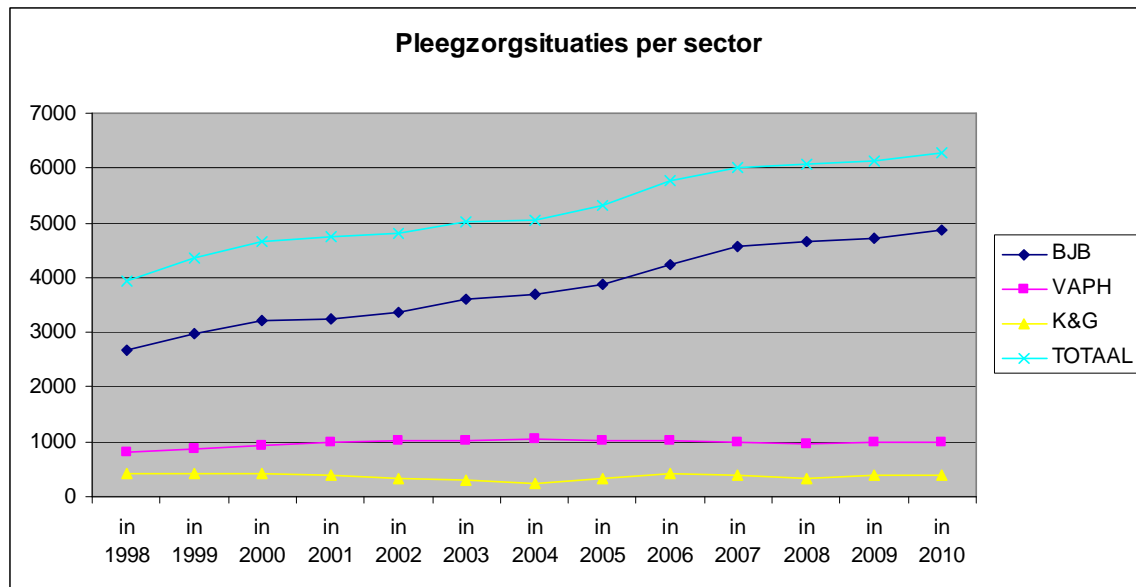
- De sector van personen met een handicap vertoont een status quo⁴. Dit heeft vooral te maken met de begrensde erkenningscapaciteit.

- De gezinsondersteunende pleegzorg die zich in 2006 herpakte na een periode van moeilijke projectfinanciering, tekent na 3 jaar terug een stijging op. De onduidelijkheid van projectfinanciering beperkt ernstig de groeimogelijkheden van deze sector.

³ Bron: website van het Agentschap jongerenwelzijn

⁴ De daling na 2005 heeft vooral te maken met het niet registreren van de volwassenen begeleidt door de afdeling Open Thuis Limburg. Voor 2010 betreft het ongeveer 110 pleegzorgsituaties, waarvan 82 gastgezin en 28 WOP/Ondersteund Wonen.

	BJB		VAPH		K&G		OCMW	REST	TOTAAL	
in 1998	2.662	100	818	100	406	100	16	27	3.929	100
in 2000	3.218	121	921	113	434	107	16	56	4.645	118
in 2005	3.868	145	1.022	125	338	83	8	79	5.315	135
in 2008	4.659	175	965	118	344	85	11	82	6.061	154
in 2009	4.709	177	979	120	385	95	7	49	6.129	156
in 2010	4.852	182	979	120	395	97	6	45	6.277	160

1.3. Pleegzorgsituaties per pleegzorgsoort

Bestandspleeggezinnen zijn pleeggezinnen die op voorhand geen band hebben met hun pleegkind of pleeggast. Bij familiepleegzorg is er een familieband (broer, zus, grootouder, oom, tante, ...), bij sociale netwerkpleegzorg komt het pleeggezin uit de sociale omgeving van het pleegkind of de pleeggast (schooljuf, buur, ...). We noemen deze opdeling in het jargon: pleegzorgsoorten.

Wat zeggen de cijfers?

- Het aantal pleegzorgsituaties binnen de bestandspleegzorg stijgt opnieuw. We tellen nu 2.881 bestandsituaties. Ten opzichte van de statistieken van 1998 is er een reële stijging van 457 of 19 %.

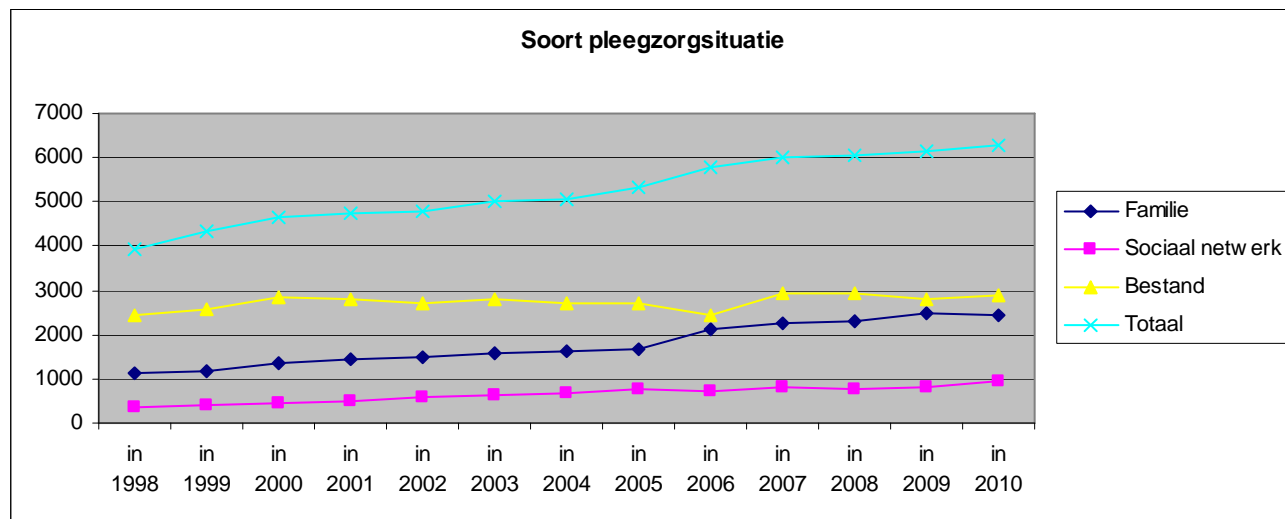
Het toenemend aantal begeleidingen binnen netwerkpleegzorg maakt echter dat het aandeel bestandspleegzorg in % ten opzichte van alle pleegzorgsituaties ernstig daalde. 10 jaar geleden werden vooral bestandspleeggezinnen erkend binnen pleegzorg, vandaag neemt pleegzorg binnen het familie- of sociale netwerk de bovenhand.

- Het aantal pleegzorgsituaties bij familiepleegzorg kent meer dan een verdubbeling sinds 1998. Het afgelopen jaar zien wij een lichte daling.

-Het belang van het sociaal netwerk blijft bevestigd. Sinds 1998 is hun aantal binnen pleegzorg bijna verdrievoudigd.

Pleegzorgsoort naar pleegzorgsituatie

	Familie		Sociaal netwerk		Bestand		Onbekend		Totaal
in 1998	1.128	29%	363	9%	2.424	62%	15	0%	3.930
in 2000	1.334	29%	465	10%	2.831	61%	30	1%	4.660
in 2005	1.674	31%	774	15%	2.700	51%	167	3%	5.315
in 2008	2.321	38%	770	13%	2.940	49%	30	0%	6.061
in 2009	2.463	40%	800	13%	2.794	46%	72	1%	6.129
in 2010	2.420	39%	932	15%	2.881	46%	44	1%	6.277

1.4. Familiepleegzorg nader bekeken

Vanaf 2005 vragen we bij de familiepleegzorg een onderverdeling tussen grootouders, brussen (d.w.z. broers en zussen van het pleegkind of de pleeggast) en andere familie. We beperken ons hier tot de cijfers van 2010 daar er verhoudingsgewijs geen merkelijk verschil is met de voorgaande jaren.

	2010	%
familie grootouders	998	41%
familie brussen	320	13%
familie andere	1.102	46%
Totaal	2.420	100%

Ter verduidelijking:

De categorie "familie andere", bijna de helft van alle familiepleegzorg, groepeerde gegevens waarvan enkel geweten is dat het familiepleegzorg is, zonder specificatie. M.a.w. vaak zal het hier gaan over tante of oom, nicht of neef. Echter weten wij dat deze registratietabel soms onvoldoende volledig is ingevuld, zodat in deze categorie er mogelijks ook grootouders en brussen staan opgetekend.

Wat zeggen de cijfers?

De grootouders nemen een zeer belangrijke rol op t.a.v. van hun kleinkinderen die in een moeilijke gezinscontext leven. Van alle familiepleegzorg, staan zij in voor bijna de helft van alle opvang. Mogelijks zijn er dit meer, daar zij ook kunnen vertegenwoordigd zijn in de restcategorie "familie andere". Deze belangrijke rol van grootouders vinden wij voornamelijk terug in de sector Bijzondere Jeugdzorg.

Ook belangrijk is het gegeven dat vele brussen de zorg voor hun broer of zus opnemen. Dit komt veel minder voor binnen bijzondere jeugdzorg, gezien de leeftijd van de pleegkinderen en hun broers of zussen, maar wel vaak binnen VAPH. Vele personen met een handicap die thuis door hun ouders werden verzorgd, worden vaak nadat de ouders de zorg niet meer kunnen dragen, verder ondersteund door hun broer of zus en diens gezin.

1.5. Looptijd van de pleegzorgsituatie

Looptijd van de pleegzorgsituatie op 31 december 2010

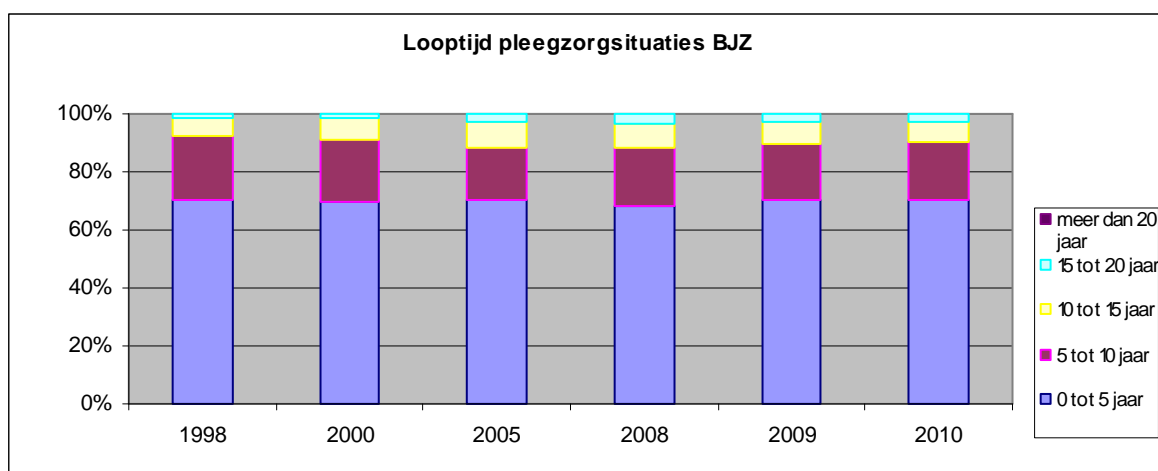
In deze rubriek bekijken wij alleen de pleegzorgsituaties die op 31 december 2010 nog lopende zijn. Op die manier krijgen wij een idee hoelang deze pleegzorgsituaties op 31/12 al bestaan en dit per sector.

We merken dat het aantal pleegzorgsituaties in de Bijzondere Jeugdzorg in 2009 en 2010 stijgt voor de categorie minder dan 1 jaar, concreet gaat het hier om een stijgend aantal nieuwe pleegzorgbegeleidingen in dat jaar. Merk op dat in deze categorie 25 % van de pleegzorgbegeleidingen BJZ gesitueerd zijn. 70 % van de begeleidingen kent op 31/12 een looptijd van minder dan 5 jaar, en 20 % tussen de 5 en de 10 jaar.

Opmerkelijk is dat 1% van de pleegzorgsituaties in de Bijzondere Jeugdzorg een looptijd heeft tussen de 18 en de 20 jaar. Het betreft hier jongeren die als baby binnen datzelfde pleeggezin opgenomen zijn en recht verworven hebben op de verlengde maatregel tot 20 jaar.

Looptijd van de pleegzorgsituatie BJZ

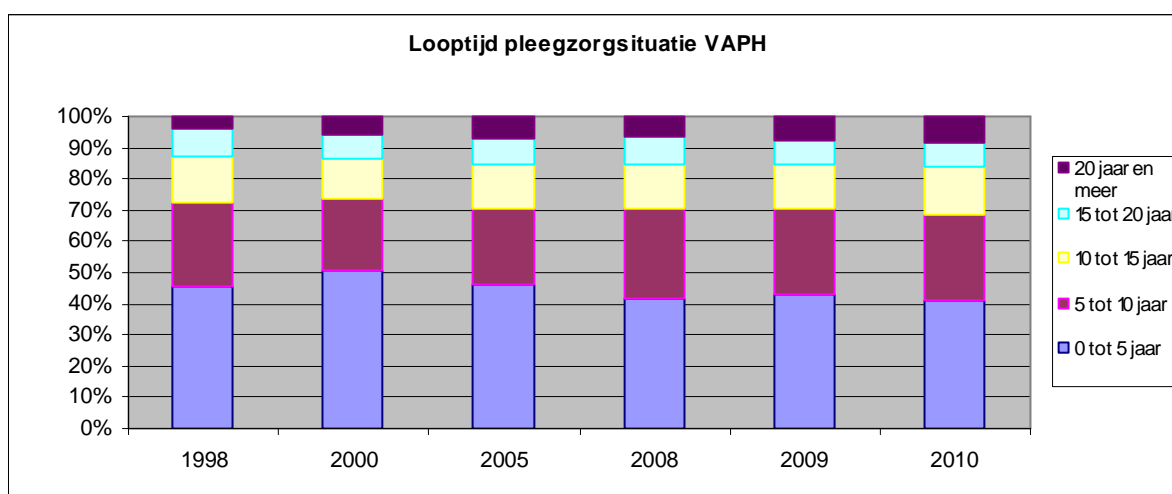
	1998	2000	2005	2008	2009	2010	%
<i>0 tot 1 jaar</i>	594	899	795	918	1.140	1.221	25%
<i>1 tot 2 jaar</i>	450	554	725	818	769	718	15%
<i>2 tot 3 jaar</i>	309	350	530	597	623	592	12%
<i>3 tot 4 jaar</i>	284	246	367	365	453	479	10%
<i>4 tot 5 jaar</i>	225	195	274	351	306	385	8%
0 tot 5 jaar	1.862	2.244	2.691	3.049	3.291	3.395	70%
5 tot 10 jaar	592	692	687	897	895	966	20%
10 tot 15 jaar	170	233	359	366	356	343	7%
15 tot 20 jaar	33	48	91	146	133	137	3%
Subtotaal 5 tot 20 jaar	795	973	1.137	1.409	1.384	1.446	30%
meer dan 20 jaar	1		3	4	4	3	0%
onbekend	4	1	37	197	30	8	0%
Totaal	2.662	3.218	3.868	4.659	4.709	4.852	100%

In de sector VAPH, waar personen levenslang binnen pleegzorg kunnen ondersteund worden, kennen wij een belangrijk aandeel van de langlopende pleegzorgsituaties. 59 % wordt reeds langer dan 5 jaar begeleid binnen pleegzorg. 8% van de pleegzorgsituaties lopen langer dan 20 jaar, waarvan 2 % reeds langer dan 30 jaar.

Looptijd van de pleegzorgsituatie VAPH

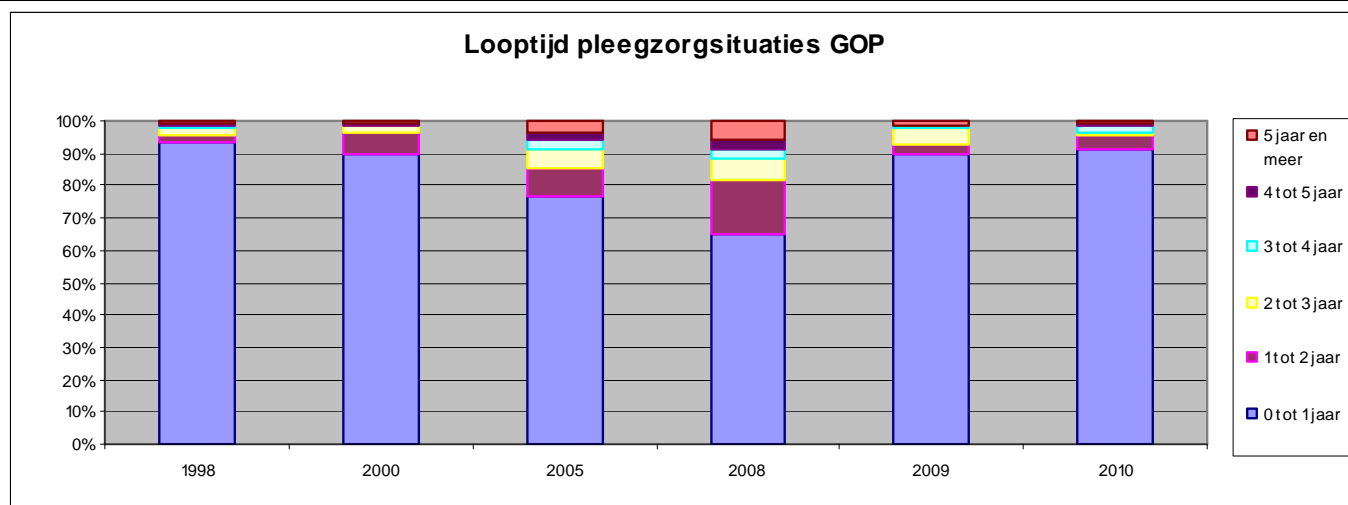
	1998	2000	2005	2008	2009	2010	%
0 tot 1 jaar	104	143	82	98	109	99	10%
1 tot 2 jaar	65	119	115	82	86	79	8%
2 tot 3 jaar	84	82	98	77	78	77	8%
3 tot 4 jaar	60	57	85	76	85	70	7%
4 tot 5 jaar	61	65	88	71	62	74	8%
0 tot 5 jaar	374	466	468	404	420	399	41%
5 tot 10 jaar	219	212	248	275	272	273	28%
10 tot 15 jaar	118	118	149	135	136	149	15%
15 tot 20 jaar	76	69	80	87	74	77	8%
Subtotaal 5 tot 20 jaar	413	399	477	497	482	499	51%
20 jaar en meer	29	56	75	63	77	80	8%
onbekend	2		2	1		1	0%
Totaal	818	921	1.022	965	979	979	100%

Omwille van het specifieke van GOP, is het logisch dat veel pleegzorgsituaties van korte duur zijn. 91 % pleegzorgsituaties GOP werden in 2010 opgestart en lopen of liepen dus minder dan 1 jaar. Voor een duidelijker overzicht worden de categorieën tussen 0 en 5 jaar in de grafiek apart gehouden. Uitzonderlijk overschrijdt de looptijd deze korte duur.

Looptijd van de pleegzorgsituatie GOP

	1998	2000	2005	2008	2009	2010	%
0 tot 1 jaar	378	388	259	168	343	361	91%
1 tot 2 jaar	8	28	29	44	12	16	4%
2 tot 3 jaar	9	10	19	18	18	4	1%
3 tot 4 jaar	3	2	10	8	3	8	2%
4 tot 5 jaar	2	1	7	7		2	1%
Meer dan 5	4	4	13	15	6	4	1%
onbekend	2	1	1	84	3		0%
Totaal	406	434	338	344	385	395	100%

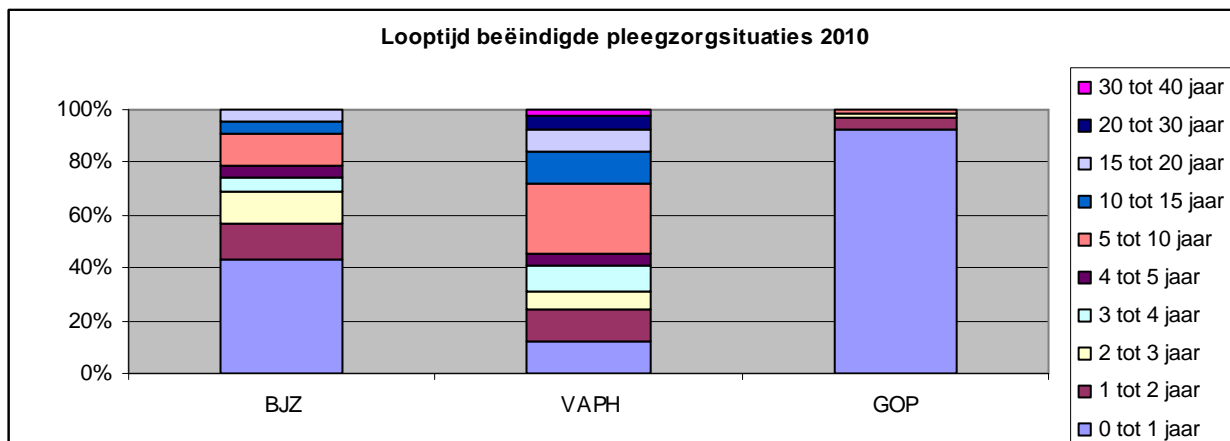

Looptijd van de pleegzorgsituaties afgelopen in 2010

Om zicht te krijgen op de volledige looptijd van een pleegzorgsituatie geven wij hieronder alleen deze pleegzorgsituaties die in 2010 afgerond werden (zie verdere toelichting "2.7 Bestemming"). Zo kunnen wij vaststellen hoe lang deze pleegzorgsituaties hebben geduurd. In 2010 werden 1.138 pleegzorgsituaties van de 6.227 afgerond. 900 begeleidingen of 80% kende een duurtijd van minder dan 5 jaar, 535 hiervan werden binnen het jaar afgerond.

Looptijd van de beëindigde pleegzorgsituaties

2010	BJZ	VAPH	GOP	Totaal
0 tot 1 jaar	390	10	135	535
1 tot 2 jaar	127	10	7	144
2 tot 3 jaar	108	6	2	116
3 tot 4 jaar	49	8	0	57
4 tot 5 jaar	44	4	0	48
0 tot 5 jaar	718	38	144	900
5 tot 10 jaar	106	22	2	130
10 tot 15 jaar	45	10		55
15 tot 20 jaar	40	7		47
20 tot 30 jaar	0	4		4
30 tot 40 jaar	0	2		2
Totaal	909	83	146	1.138

1.6. Opdrachtgever

In deze rubriek bekijken we wie de opdracht gaf tot pleegzorg. Waar in 1998 meerdere plaatsingen werden gerealiseerd in opdracht van de jeugdrechtbank, nam het belang hiervan af in de daaropvolgende jaren. Sinds 2007 is de balans tussen het Comité Bijzondere Jeugdzorg (vrijwillig) en de Jeugdrechtbank (gedwongen) opnieuw omgeslagen.

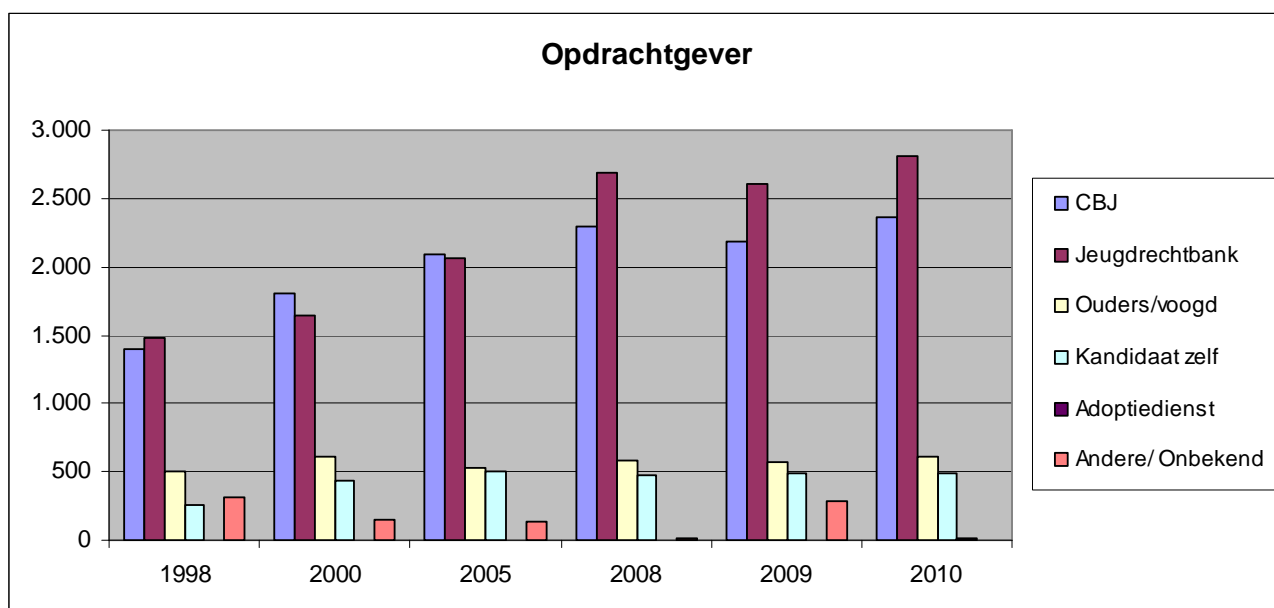
In 2010 is binnen de sector BJJ de verhouding Jeugdrechtbank 54 % ten opzichte van Comité Bijzondere Jeugdzorg 46 %.

Binnen VAPH dient het pleegkind of de pleeggast een erkenning als persoon met handicap te hebben, een doorverwijzing van CBJ of JR is hier niet nodig. Als we daarbij weten dat binnen VAPH 73 % van de pleeggasten volwassenen zijn t.o.v. 29 % pleegkinderen, dan kunnen wij daaruit besluiten dat bijna alle pleegkinderen VAPH een doorverwijzing kregen van een CBJ of JR.

De 10 pleegzorgsituaties waarbij de opdrachtgever een adoptiedienst is, gaan over opvang van een baby in een pleeggezin in afwachting van een beslissing van de moeder i.v.m. adoptie.

Opdrachtgever

	1998	2000	2005	2008	2009	2010
CBJ	1.395	1.806	2.092	2.300	2.182	2.360
Jeugdrechtbank	1.475	1.647	2.062	2.690	2.612	2.808
Ouders/voogd	498	616	527	581	566	606
Kandidaat zelf	252	437	500	470	486	493
Adoptiedienst						10
Andere/Onbekend	339	154	134	20	283	
Totaal	3.929	4.641	5.262	6.041	6.129	6.277

Opdrachtgever 2010 per sector

	BJZ	VAPH	GOP	OCMW en Andere	Totaal	%
CBJ	2.231	94		35	2.360	38%
Jeugdrechtbank	2.605	197		6	2.808	45%
Ouders/voogd	14	204	380	8	606	10%
Kandidaat zelf	2	484	5	2	493	8%
Adoptiedienst			10			
Totaal	4.852	979	395	51	6.277	100%

1.7. Aanmelding bij de opstart van pleegzorg

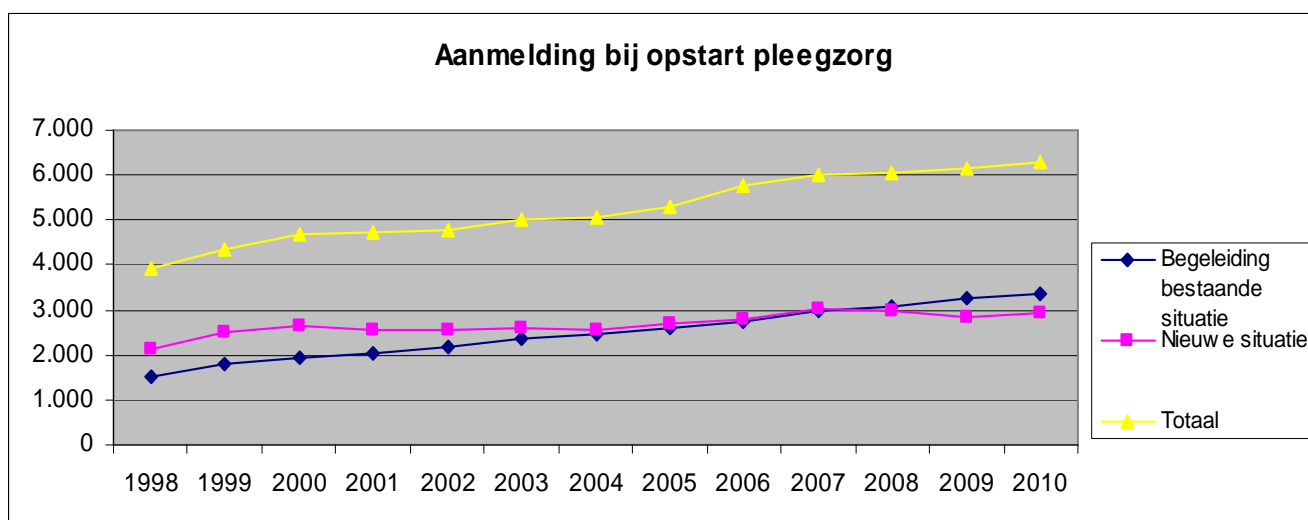
Deze tabel geeft aan dat er een belangrijke evolutie merkbaar is bij de opstart van pleegzorg. Meer en meer aanvragen die diensten voor pleegzorg bereiken, handelen over al bestaande situaties waar het pleegkind of de pleeggast reeds in het gezin woont. Dit betekent dat veel netwerkondersteuning al aanwezig is vooraleer er een begeleiding opgestart wordt door een erkende dienst voor pleegzorg.

Nieuwe situaties wil zeggen dat het pleegkind of de pleeggast nog niet in het gezin woonde of door het gezin ondersteund werd op het moment dat pleegzorg werd ingeschakeld. Onder deze nieuwe situaties begrijpen we zowel bestands- als netwerkpleegzorg. Toch is dit bijna allemaal bestandspleegzorg.

Merk op dat in 1998 er een duidelijk overgewicht was van nieuwe situaties en dat dit midden de jaren 2000 omgeslagen is tot een grotere vertegenwoordiging naar begeleiding van bestaande situaties.

Aanmelding bij opstart

	1998	2000	2005	2008	2009	2010
Begeleiding bestaande situatie	1.500	1.929	2.604	3.086	3.270	3.345
Nieuwe situatie	2.137	2.649	2.681	2.966	2.849	2.925
Andere/Onbekend	292	82	30	9	10	7
Totaal	3.929	4.660	5.315	6.061	6.129	6.277

1.8. Vormen van pleegzorg

Deze tabel geeft de vormen van pleegzorg weer voor de verschillende sectoren. Onder vormen van pleegzorg verstaan we de 'klassieke' pleegzorg, aaneensluitend kort of langdurend en verschillende varianten van ondersteuning binnen pleegzorg, meestal korte vormen of WOP/Ondersteund wonen.

GOP is bedoeld als preventie en biedt vooral korte en onderbroken pleegzorg aan.

Daarom is het aandeel van 'andere vormen' van pleegzorg binnen GOP groter.

Binnen BJZ komt naast de 'klassieke' kort- of langdurige pleegzorg vooral crisisopvang voor. WOP/Ondersteund Wonen maakt 18 % uit van de pleegzorg binnen de sector VAPH.

Vormen van de pleegzorg

2010	BJZ		VAPH		GOP		Totaal	
Pleegzorg	4.553	94%	781	80%	68	17%	5.402	87%
Crisisopvang	209	4,30%	1	0%	43	11%	253	4%
Weekendopvang	19	0,40%	8	1%	128	32%	155	2%
Vakantieopvang			5	1%	20	5%	25	0%
Peterschap	3	0%	2	0%	79	20%	84	1%
KMA ⁵	20	0,40%					20	0%
Onthaalgezin	4	0%			1	0%	5	0%
Time out	24	0,50%			37	9%	61	1%
Steungezin	20	0,40%	4	0%	19	5%	43	1%
WOP			178	18%			178	3%
Totaal	4.852	100%	979	100%	395	100%	6.226⁶	100%

Onderstaande tabellen geven aan dat familie voor 96% aan de 'klassieke' opvang doet, d.w.z. aaneensluitende periode van pleegzorg/opvang.

De bestandspleeggezinnen bieden de grootste variatie (22%) aan van pleegzorg, zoals crisisopvang of weekend- en vakantieopvang en steungezinnen.

⁵ Kamers Met Aandacht

⁶ Er zijn ook nog 51 pleegzorgsituaties in de categorie OCMW en Andere

Vormen van de pleegzorg

2010	Bestand		Familie		Sociaal netwerk		Totaal	
Pleegzorg	2.243	78%	2.312	96%	822	88%	5.377	86%
Crisisopvang	219	8%	11	0%	24	3%	254	4%
Weekendopvang	132	5%	9	0%	12	1%	153	2%
Vakantieopvang	23	1%		0%	2	0%	25	0%
Peterschap	96	3%	2	0%	12	1%	110	2%
KMA	17	1%	1	0%	2	0%	20	0%
Onthaalgezin	6	0%	1	0%	0	0%	7	0%
Time out	50	2%	5	0%	5	1%	60	1%
WOP	60	2%	73	3%	45	5%	178	3%
Steungezin	35	1%	6	0%	8	1%	49	1%
Totaal	2.881	100%	2.420	100%	932	100%	6.233	100%

2. PLEEGKINDEREN EN PLEEGGASTEN⁷

2.1. Het aantal

De 25 diensten voor pleegzorg erkend door de Vlaamse overheid begeleiden zowel minderjarigen als meerderjarigen.

De minderjarige cliënten zijn tussen 0 en 18 jaar. We noemen hen in de registratie 'pleegkinderen' ook al zijn ze bvb. 15 jaar. De meerderjarige cliënten noemen we 'pleeggasten'.

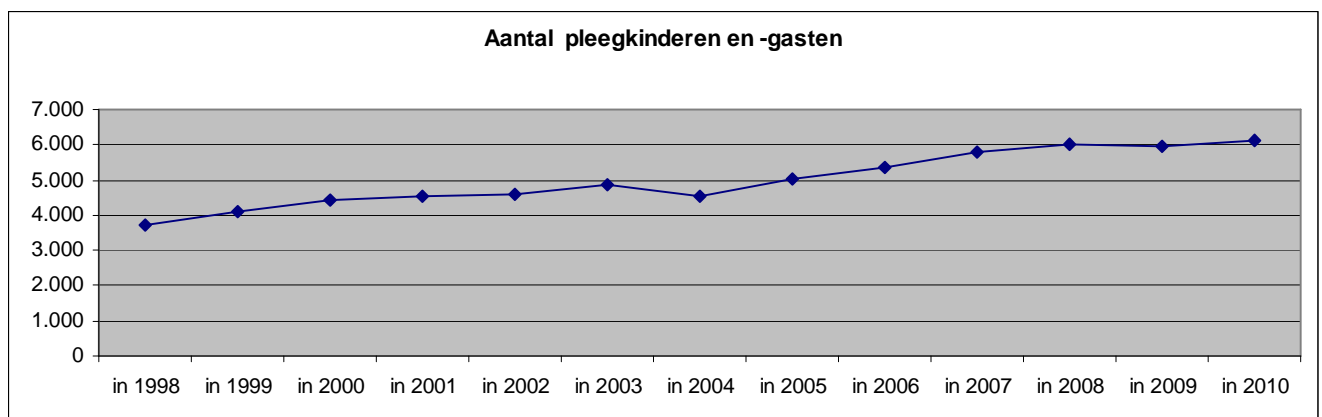
Wat zeggen de cijfers?

Het aantal pleegkinderen en pleeggasten stijgt in 2010 met 130, van 5.988 naar 6.118. Op 31 december 2010 waren er 143 pleegkinderen meer dan op hetzelfde moment in 2009 nl. van 4.809 naar 4.952.

Voor veel pleegkinderen en pleeggasten is pleegzorg een zeer goede oplossing. Pleegzorg biedt hen een warme, veilige thuis op een ogenblik dat zij als kind of als jongere tijdelijk niet bij hun ouders terecht kunnen of zij als volwassene (nog) geen eigen thuis kunnen maken of niet in staat zijn om zonder ondersteuning alleen te wonen.

Aantal pleegkinderen en -gasten

in 1998	3.741	100
in 2000	4.411	118
in 2005	5.051	135
in 2008	5.990	160
in 2009	5.988	160
in 2010	6.118	164

⁷ Door een andere manier van registratie in de jaren 1998 en 2000, is er een verschil op de aantallen. Dit verschil is echter niet relevant om tendensen te kunnen zien.

2.2. Pleegkinderen en -gasten per pleegzorgsector

De evolutie van het aantal pleegkinderen en pleeggasten wordt door verschillende factoren bepaald. Niet alleen vraag en aanbod zijn belangrijk. Een andere belangrijke factor is de wijze van subsidiëring van de diensten voor pleegzorg om een begeleiding te kunnen opstarten.

De BJZ kent geen erkenningsplafond. Zolang diensten voor pleegzorg erkend binnen deze pleegzorgsector voldoende geselecteerde pleeggezinnen kunnen inzetten en een goede match kan georganiseerd worden, kan een vraag naar pleegzorg ingevuld worden. Binnen de sector van personen met een handicap legt het VAPH aan de diensten voor pleegzorg een erkenningsplafond op. Door dit erkenningsplafond kan een hulpvraag van een cliënt – hoe terecht ook en ongeacht een goede match kan gevonden worden – niet worden opgenomen.

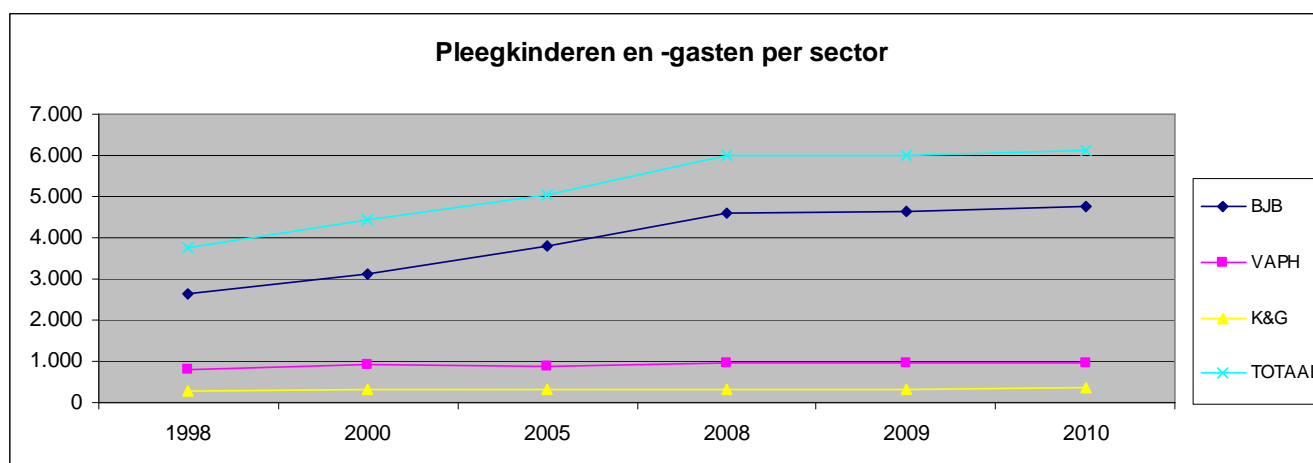
De Gezinsondersteunende pleegzorg gesubsidieerd door Kind en Gezin ontvangt een gesloten enveloppefinanciering en kent zeer onduidelijke financiële vooruitzichten. Dit maakt dat zij organisatorisch niet in de mogelijkheid zijn alle hulpvragen in te vullen.

Wat zeggen de cijfers?

- Een duidelijke stijging van het aantal pleegkinderen en -gasten vinden we terug in de sectoren BJZ en K&G.
- Een lichte daling situeert zich bij VAPH, OCMW en Andere.

Aantal pleegkinderen en pleeggasten per sector

	1998	2000	2005	2008	2009	2010
BJB	2.624	3.132	3.781	4.610	4.622	4.758
VAPH	816	904	880	965	976	970
K&G	282	332	305	323	337	342
OCMW	16	14	8	11	7	6
ANDERE	26	55	51	77	46	42
ONBEKEND	1	13	26	4	0	0
TOTAAL	3.765	4.450	5.051	5.990	5.988	6.118

2.3. Geslacht van de pleegkinderen en -gasten

Er is ongeveer een gelijke verdeling tussen mannelijke en vrouwelijke pleegkinderen/pleeggasten. Daar waar de vorige jaren juist iets meer meisjes/vrouwen waren, zijn er in 2010 meer jongens/mannen.

Als we het geslacht per leeftijd bekijken, merken we dat er meer meisjes zijn tussen 6 en 18 jaar. Voor alle andere leeftijdsgroepen zijn de jongens of mannen in de meerderheid.

Geslacht pleegkinderen en -gasten

	2009	%	2010	%
Mannelijk	2.982	49,8%	3.086	50,4%
Vrouwelijk	3.006	50,2%	3.032	49,6%
Totaal	5.988	100,0%	6.118	100,0%

Geslacht per leeftijd 2010

	M	V	Totaal
0-3 jaar	242	227	469
3-6 jaar	458	413	871
6-9 jaar	419	455	874
9-12 jaar	407	426	833
12-15 jaar	378	421	799
15-18 jaar	434	476	910
Subtotaal 0-18 jaar	2.338	2.418	4.756
18-20 jaar	290	284	574
20-30 jaar	166	123	289
30-40 jaar	58	24	82
40-50 jaar	58	44	102
50-60 jaar	79	65	144
60-70 jaar	67	56	123
70-80 jaar	22	13	35
80 jaar en ouder	8	5	13
Subtotaal +18 jaar	748	614	1.362
Totaal	3.086	3.032	6.118

2.4. Leeftijd van de pleegkinderen en -gasten

2.4.1 Absolute cijfers

De leeftijd geeft de situatie aan op 31/12 van elk jaar. De leeftijdsverdeling van de pleegkinderen en de pleeggasten verandert niet beduidend doorheen de jaren. De grootste groepen blijven de minderjarige pleegkinderen.

Leeftijd pleegkinderen en -gasten

	1998	2000	2005	2008	2009	2010
0 tot 3 jaar	261	296	288	415	443	469
3 tot 6 jaar	476	603	551	777	866	871
6 tot 9 jaar	627	614	508	804	892	874
9 tot 12 jaar	538	661	526	738	765	833
12 tot 15 jaar	491	621	605	711	781	799
15 tot 18 jaar	582	714	760	944	915	910
Subtotaal	2.975	3.509	3.238	4.389	4.662	4.756
%	76%	75%	64%	73%	78%	78%
18 tot 20 jaar	400	489	468	494	553	574
21-30 jaar	123	138	55	259	271	289
31-40 jaar	138	150	108	81	87	82
41-50 jaar	94	112	55	130	105	102
51-60 jaar	71	97	70	142	143	144
61-70 jaar	73	75	39	102	109	123
71-80 jaar	34	47	18	36	38	35
81+	1	1	7	13	13	13
Subtotaal	934	1.109	820	1.257	1.319	1.362
%	24%	24%	16%	21%	22%	22%
Onbekend	21	42	993	344	7	0
TOTAAL	3.930	4.660	5.051	5.990	5.988	6.118
	100	119	129	152	152	156

In het regeerakkoord van de Vlaamse regering 2009-2014 is opgenomen dat kinderen onder de 6 jaar bij uithuisplaatsing bij voorkeur worden opgenomen in een pleeggezin. Als wij de cijfers uit bovenstaande tabel vergelijken voor de jaren 1998 en 2010, zien wij ongeveer een verdubbeling van deze leeftijdsgroep. Als we dit procentueel bekijken, is dit een beperkte groei van 3 % tussen 1998 (19 %) en 2010 (22 %).

We kunnen dus concluderen dat de stijging van 2% bij de -18-jarigen tussen 1998 en 2010, van 76% naar 78%, te wijten is aan de leeftijdsgroep -6 jaar.

Als we vergelijken met de gehele sector Jeugdhulp, dus alle kinderen en jongeren die begeleid worden in de verschillende voorzieningen Jongerenwelzijn, merken we dat er een grotere stijging is van kinderen onder de 10 jaar⁸ in vergelijking met kinderen en jongeren tussen de 10 en 20 jaar. Pleegzorg vangt dus een deel van deze stijgende vraag op. Tussen 2005 en 2009 is het aandeel pleegzorg voor deze leeftijdsgroep ongeveer met 3% gestegen t.o.v. de totale sector Jongerenwelzijn.

2.4.2 Verhouding minder- en meerderjarigen

De toename van het aantal pleegkinderen en pleeggasten geeft verhoudingsgewijs binnen de sectoren geen grote verschillen weer naar min en plus 18-jarigen.

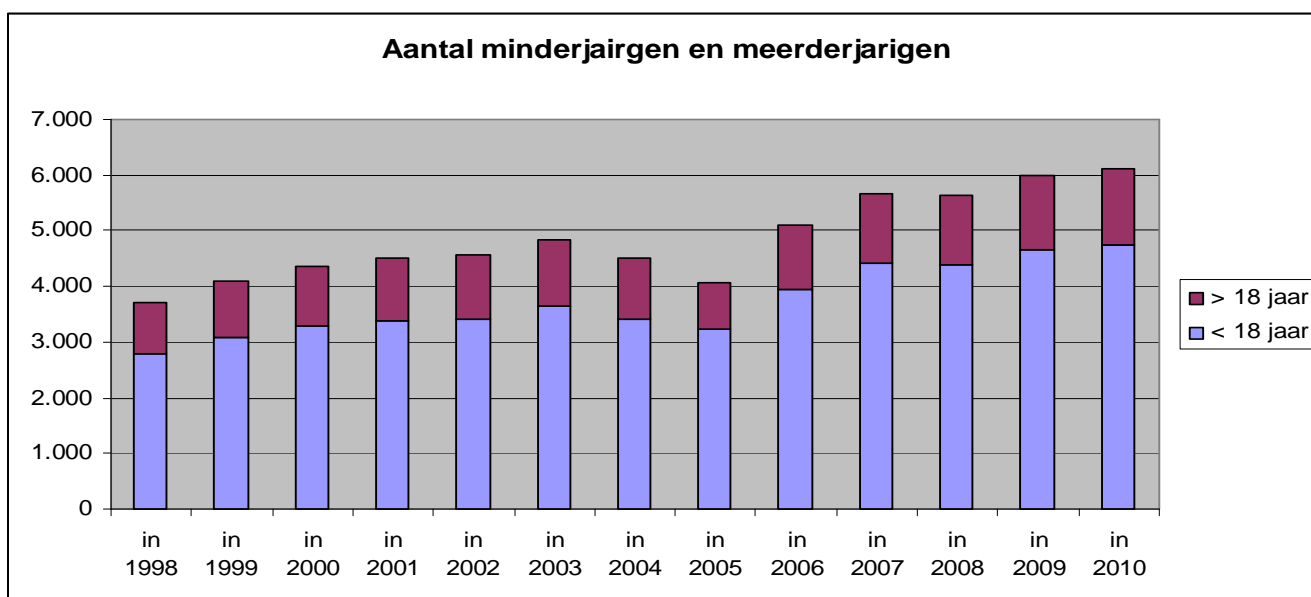
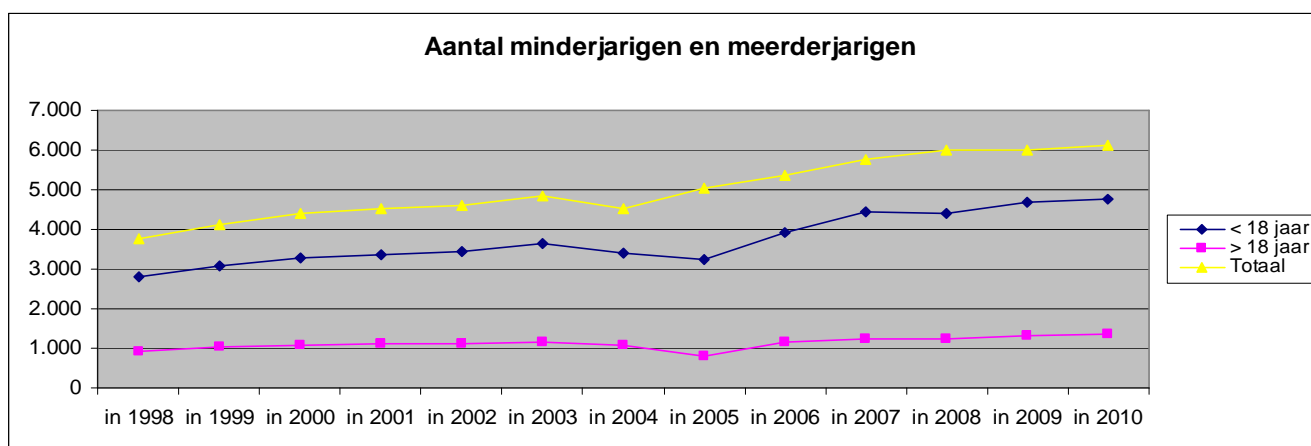
Noteerden we tot nog toe een verhouding van 3 minderjarigen op 1 meerderjarige, dan evolueert die verhouding meer naar 4 op 1.

Opvallend is dat 13 tot 14 % van alle pleegkinderen in BJZ tussen de 18 en 20 jaar zijn wat betekent dat er voor deze jongeren een verlengde maatregel is genomen door de verwijzende instantie.

⁸ De leeftijdsgroepen zijn in de cijfers van Jongerenwelzijn anders opgedeeld: 0-5 jaar en 5-10 jaar. Bron: website Agentschap Jongerenwelzijn

Verhouding minder- en meerderjarigen

		in 1998	in 2000	in 2005	in 2008	in 2009	in 2010
BJZ	< 18 jaar	2.235	2.779	2.896	3.805	4.000	4.110
	%	87%	87%	87%	87%	87%	86%
	> 18 jaar	323	408	431	564	616	648
	%	13%	13%	13%	13%	13%	14%
VAPH	< 18 jaar	199	220	163	282	280	262
	%	25%	24%	33%	29%	29%	27%
	> 18 jaar	603	690	333	682	696	708
	%	75%	76%	67%	71%	71%	73%
GOP	< 18 jaar	406	434	305	323	337	342
	%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	> 18 jaar	0	0	0	0	0	0
	%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Rest	< 18 jaar	31	63	34	59	45	43
	%	79%	89%	83%	89%	87%	90%
	> 18 jaar	8	8	7	7	7	5
	%	21%	11%	17%	11%	13%	10%
Totaal	< 18 jaar	2.871	3.496	3.398	4.469	4.662	4.757
	%	75%	76%	82%	78%	78%	78%
	> 18 jaar	934	1.106	771	1.253	1.319	1.361
	%	25%	24%	18%	22%	22%	22%

2.5. De aard van de handicap in de sector VAPH

Sedert 2005 beschikken we over betrouwbare gegevens over de aard van de handicap bij de pleegkinderen en de pleeggasten in de sector VAPH. Bij 180 personen werd ook een tweede vorm van handicap opgegeven.

Bij 769 personen werd een licht tot mentale handicap genoteerd. 77 personen hebben een ernstige tot diep mentale handicap.

Handicap

	2010	
	Handicap 1	Handicap 2
11. Mentale handicap: licht mentaal	418	15
12. Mentale handicap: matig mentaal	327	9
13. Mentale handicap: ernstig mentaal	44	
14. Mentale handicap: diep mentaal	25	8
19. Mentale handicap: zwak begaafd		2
3. Ernstig/diep mentaal		
21. Zintuiglijke handicap: visueel	10	9
22. Zintuiglijke handicap: auditief	11	14
23. Zintuiglijke handicap: andere	7	4
29. Zintuiglijke handicap: marginaal		
31. Fysieke handicap: motorische handicap	52	36
32. Fysieke handicap: chronische handicap		5
33. Fysieke handicap: andere	1	2
39. Fysieke handicap: marginaal		2
4. Karaktergestoord		
41. Ernstige gedragsstoornissen	25	22
42. Psychische/psychiatrische stoornissen	3	12
43. Psychische en gedragsstoornissen: andere	13	9
5. Spraak- en taalstoornissen / communicatieve handicap	2	5
6. Autisme/ spectrumstoornissen	24	22
7. Cognitieve stoornissen	5	3
8. Vermoeden van ontwikkelingsachterstand		1
6. Gehoor- en spraakgestoord		
Onbekend	3	
Totaal	970	180

2.6. Verblijf vooraf

In deze rubriek peilen we waar de pleegkinderen of –gasten woonden vooraleer ze in een pleeg- of gastgezin kwamen.

We stellen vast dat 26 % van de pleegkinderen en -gasten voordien bij hun ouder(s) woonden, dat 31 % al in het netwerk van het gezin of de pleeggast woonde op het moment dat de pleegzorgsituatie als dusdanig erkend werd, dat bijna 8 % van bij een ander pleeggezin kwam en dat 37 % in een ziekenhuis of voorziening verbleef.

In onderstaande tabel valt vooral op dat er in de sector VAPH beduidend meer, met name 45 %, begeleidingsaanvragen zijn waarbij het pleegkind of de pleeggast al in het pleeggezin of een gezin uit het netwerk verblijft op het moment dat een dienst voor

pleegzorg de begeleiding start.

Bij GOP komen de meeste pleegkinderen rechtstreeks van bij hun ouders.

Voor de sector BJZ valt op dat 41 % van de kinderen reeds binnen een hulpverleningsvorm verbleven. Het merendeel van deze kinderen komt uit een voorziening Kind en Gezin (waarschijnlijk vooral CKG's), meteen gevolgd door het groot aantal kinderen dat voorheen verbleef in een voorziening BJZ, andere dan pleegzorg.

Verblijf vooraf 2010

	BJZ	VAPH	GOP	Rest	Totaal
<i>vader of moeder</i>	672	88	239	23	1.022
<i>beide ouders</i>	432	113	42	7	594
<i>adoptiegezin</i>	1	1			2
Subtotaal	1.105	202	281	30	1.618
%	23%	21%	82%	63%	26%
<i>Familie of vrienden</i>	649	49	8	1	707
<i>huidig (pleeg)gezin</i>	817	388	2	2	1.209
Subtotaal	1.466	437	10	3	1.916
%	31%	45%	3%	6%	31%
<i>ziekenhuis</i>	198	24	26	4	252
<i>BJZ voorziening</i>	617	35	10		662
<i>K&G voorziening</i>	683	35	2	3	723
<i>VAPH voorziening</i>	18	70		1	89
<i>psychiatrische voorziening</i>	14	21			35
<i>ander erkend pleeggezin</i>	428	46	6	3	483
Subtotaal	1.958	231	44	11	2.244
%	41%	24%	13%	23%	37%
<i>woont alleen</i>	3	80			83
<i>Onbekend of andere</i>	226	20	7	4	257
Totaal	4.758	970	342	48	6.118

2.7. Bestemming

Onderstaande tabel geeft, op basis van het aantal pleegzorgsituaties weer waar de pleegkinderen en –gasten naartoe gaan als de pleegzorgsituatie stopt.

35,6 % gaat terug naar de ouders. Dit is opmerkelijk veel minder dan in 1998, waar toen meer dan de helft terug bij de ouders ging wonen.

Opvallend is ook dat 17,6 % in het pleeg- of gastgezin blijft wonen als de pleegzorgerkenning stopt. Dit aandeel is ernstige gestegen tegenover 1998.

Ruim 7 % gaat zelfstandig wonen na pleegzorg.

Bestemming

	1998	2000	2005	2008	2009	2010	%
Ouders	480	544	351	449	446	453	35,6%
Blijft in het pleeggezin	72	129	139	200	209	224	17,6%
Voorziening VAPH	25	17	28	47	37	32	2,5%
Voorziening BJZ	78	147	169	185	152	116	9,1%
Voorziening Kind & Gezin			8	36	34	27	2,1%
Psychiatrische voorziening	14	11	12	14	16	12	0,9%
Ander pleeggezin	57	94	89	98	96	78	6,1%
Zelfstandig wonen zonder begeleiding	51	72	64	54	60	47	3,7%
Zelfstandig wonen met begeleiding	17	46	53	62	37	43	3,4%
Pleeggezin adopteert	4	5					
Adoptiegezin				11	19	21	1,6%
Familie/vrienden	7	26	20	33	28	35	2,7%
Rusthuis				2	5	3	0,2%
Overleden				5	7	10	0,8%
Onbekend/ Andere	127	202	109	95	127	173	13,6%
Totaal	932	1.293	1.042	1.291	1.273	1.274	100,0%

2.8. Contact met familie

Uit onderstaande tabel leren we dat meer dan 72 % van de pleegkinderen of -gasten contact heeft met zijn of haar familie. Onder familie verstaan we zowel de ouders als grootouders als andere familieleden. Het contact is bij meer dan de helft van hen meer dan 1 keer per maand. Meer dan 11 % heeft geen contact met familie.

Het grote aantal onbekenden in deze tabel is hoofdzakelijk het gevolg van het feit dat een dienst deze gegevens niet in de registratie heeft aangevuld. Als wij aannemen dat in deze dienst geen opmerkelijke andere situaties zich voordoen, dan kunnen wij vaststellen dat 87 % van de pleegkinderen en -gasten contact heeft met familie. 13 % heeft geen contact meer met zijn of haar familie.

Contact met eigen familie

	Familie-pleegzorg	%	sociaal netwerk-pleegzorg	%	Bestands-pleegzorg	%	Onbekend	Totaal	%
Contact met familie	1.946	82%	587	64%	1.897	68%	1	4.431	72%
Geen contact met familie	93	4%	182	20%	382	14%		657	11%
Onbekend	334	14%	145	16%	508	18%	43	1.030	17%
Totaal	2.373	100%	914	100%	2.787	100%	44	6.118	100%

3. PLEEGGEZINNEN EN GASTGEZINNEN

Een pleeg- of gastgezin is een gezin, een alleenstaande of een andere leefgemeenschap die respectievelijk een pleegkind of een pleeggast thuis opvangt of een volwassene met een handicap ondersteunt die alleen woont. Het kan zowel gaan over familie van het pleegkind of de pleeggast, iemand uit het sociale netwerk als iemand niet eerder gekend (een zgn. bestandspleeggezin) die zich aanmeldde bij de dienst voor pleegzorg.

3.1 Het aantal pleeggezinnen en gastgezinnen

We herhalen hier dat pleeg- en gastgezinnen zowel bestandspleeggezinnen kunnen zijn, als gezinnen die iemand uit hun familie opvangen – de familiepleeggezinnen – of uit hun directe omgeving waarmee ze geen familie band hebben – de sociale netwerkpleeggezinnen. Familiepleeggezinnen mogen geen rechtstreekse afstammingsband hebben met hun pleegkind of pleeggast. Broers of zussen (de zgn. brussen), grootouders, ooms en tantes, neven en nichten kunnen dus wel. Onder gastgezinnen verstaan wij deze personen die de zorg opnemen voor een volwassene met een handicap, dit zowel onder de vorm van inwonen in het gastgezin als een particulier die ondersteuning biedt via WOP/Ondersteund Wonen.

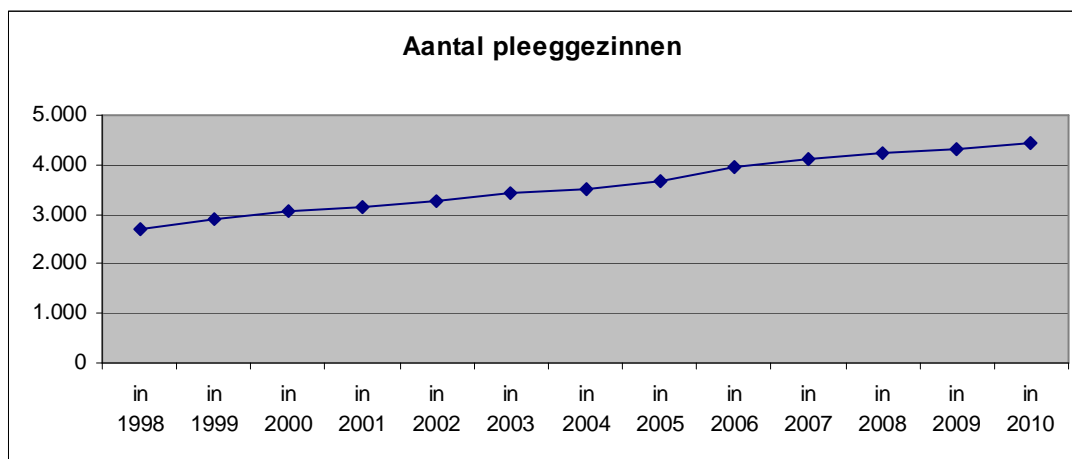
In de registratie gebruiken we voor de eenvoud de algemene term 'pleeggezinnen'.

Wat zeggen de cijfers?

Het aantal pleeggezinnen blijft verder stijgen: met 120 van 4.325 in 2009 naar 4.445 in 2010. Dat is een stijging met bijna 3 % op een jaar tijd. Sedert 1998 is dat een stijging met 66 %. In dit aantal zijn zowel de pleeggezinnen die op 31 december 2010 actief waren opgenomen als de pleeggezinnen die in de loop van 2010 stopten.

Aantal pleeggezinnen

in 1998	2.682	100
in 2000	3.065	114
in 2005	3.656	136
in 2008	4.216	157
in 2009	4.325	161
in 2010	4.445	166

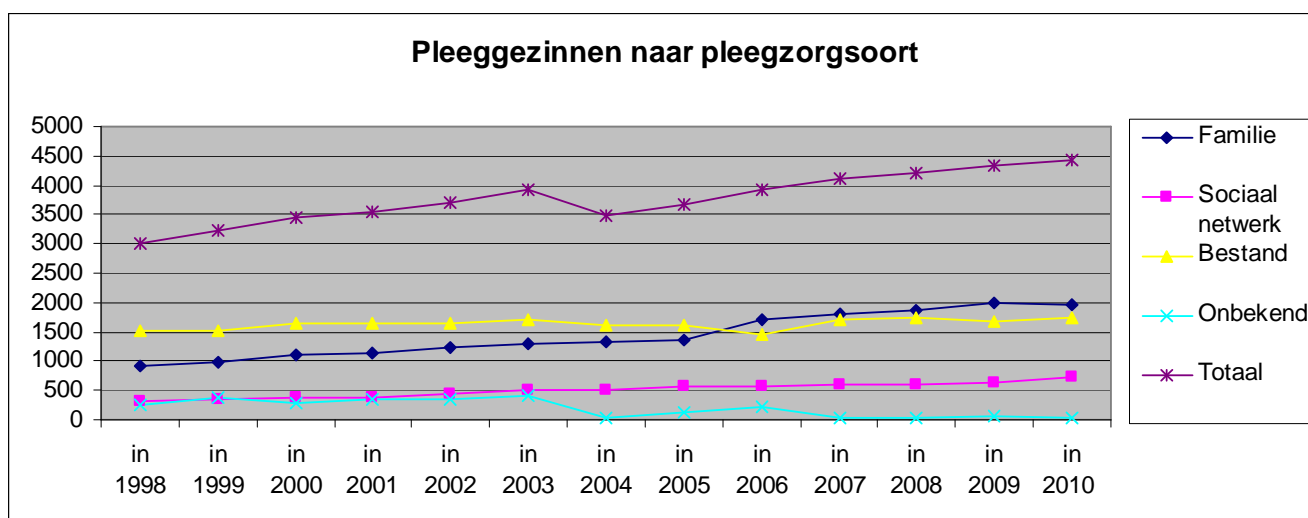
3.2. Pleeggezinnen per pleegzorgsoort

Wat zeggen de cijfers?

- Het aantal bestandspleeggezinnen stijgt opnieuw met 63 of bijna 4 %.
- Het aantal familiepleeggezinnen daalt lichtjes.
- Sinds 4 jaar zijn er meer familiepleeggezinnen dan bestandspleeggezinnen.
- Het aantal sociale netwerkpleeggezinnen stijgt met bijna 100 pleeggezinnen of 16 %.

Pleeggezinnen naar pleegzorgsoort

	Familie	%	Sociaal netwerk	%	Bestand	%	Onbekend	%	Totaal = 100%
in 1998	909	30%	313	10%	1.521	51%	252	8%	2.995
in 2000	1.112	32%	391	11%	1.659	48%	294	9%	3.456
in 2005	1.361	37%	572	16%	1.601	44%	122	3%	3.656
in 2008	1.865	44%	590	14%	1.735	41%	26	1%	4.216
in 2009	1.980	46%	620	14%	1.663	38%	62	1%	4.325
in 2010	1.962	44%	719	16%	1.726	39%	38	1%	4.445

3.3. De pleegouders

De jaarlijkse registratie van Pleegzorg Vlaanderen geeft informatie over de pleeggezinnen en hoe die samengesteld zijn. Daardoor kunnen we ook een aantal gegevens presenteren over de mannen en de vrouwen die een pleeggezin vormen.

Binnen de 4.445 pleeggezinnen werden er 7.594 personen opgegeven die zich als pleegmoeder of pleegvader engageren. Hieronder vindt u meer toelichting over deze 7.594 personen.

In een aantal tabellen zal u opmerkelijk veel 'onbekenden' opgetekend zien. Dit heeft in hoofdzaak te maken met een grote dienst die deze gegevens niet invulde in onze registratie. We nemen aan dat ook in deze dienst, eenzelfde verhoudingen tussen de gevraagde items voorkomen.

3.3.1. Het geslacht van de pleegouders

Het zal niemand verwonderen dat de meerderheid van de pleegouders vrouw is. Toch stellen we vast dat er ook zeer veel mannen betrokken zijn bij pleegzorg. Meestal gaat het om pleegvaders die samen met een pleegmoeder een pleeggezin vormen. In de tabel merken we geen evolutie in de verhouding mannen en vrouwen in de laatste 5 jaar.

Als we weten dat er 4.445 pleeggezinnen zijn en dat er 4.255 pleegmoeders zijn geregistreerd, kunnen we concluderen dat er 154 pleegvaders het pleegzorgengagement opnemen zonder pleegmoeder. Dit zijn alleenstaande pleegvaders, of 2 pleegvaders of een pleegvader die samenwoont met iemand die zich niet registreerde als pleegzorger.

Geslacht pleegouders

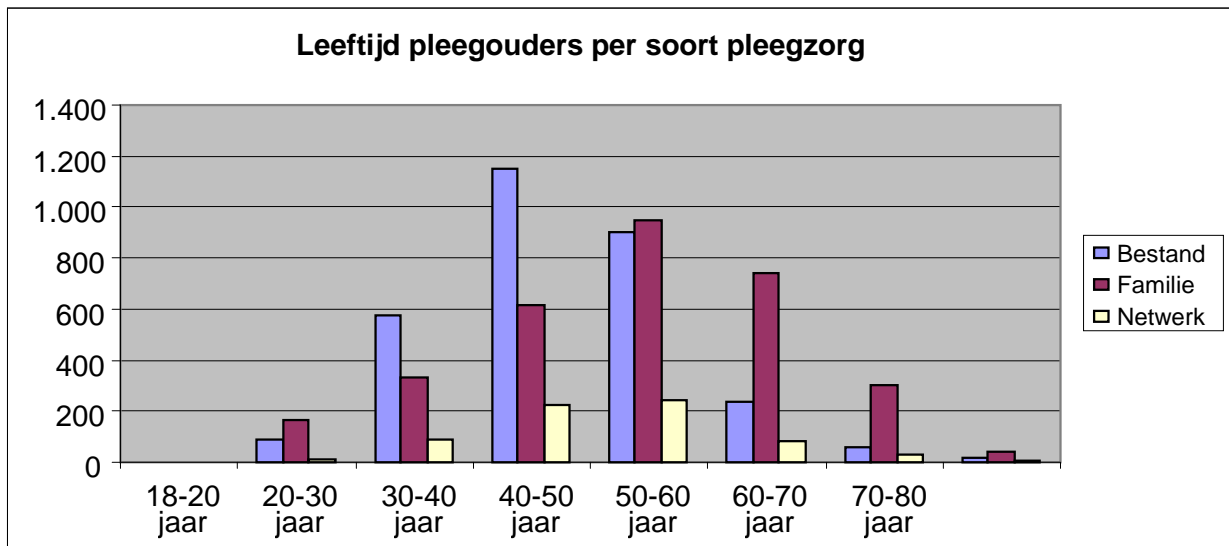
	2005		2006		2007		2008		2009	%	2010	%
Man	2.788	44%	3.001	45%	3.140	44%	3.231	44%	3.280	44%	3.339	44%
Vrouw	3.480	56%	3.735	55%	3.919	56%	4.069	56%	4.168	56%	4.255	56%
Totaal	6.268	100%	6.736	100%	7.059	100%	7.300	100%	7.448	100%	7.594	100%

3.3.2. De leeftijd van de pleegouders

Als we de leeftijd bekijken valt op dat in vergelijking met de bestandspleegouders, de familiepleegouders ouder zijn. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de groep van grootouders die hun kleinkinderen opvangen in de grootste sector, nl. de Bijzondere Jeugdzorg.

Leeftijd pleegouders

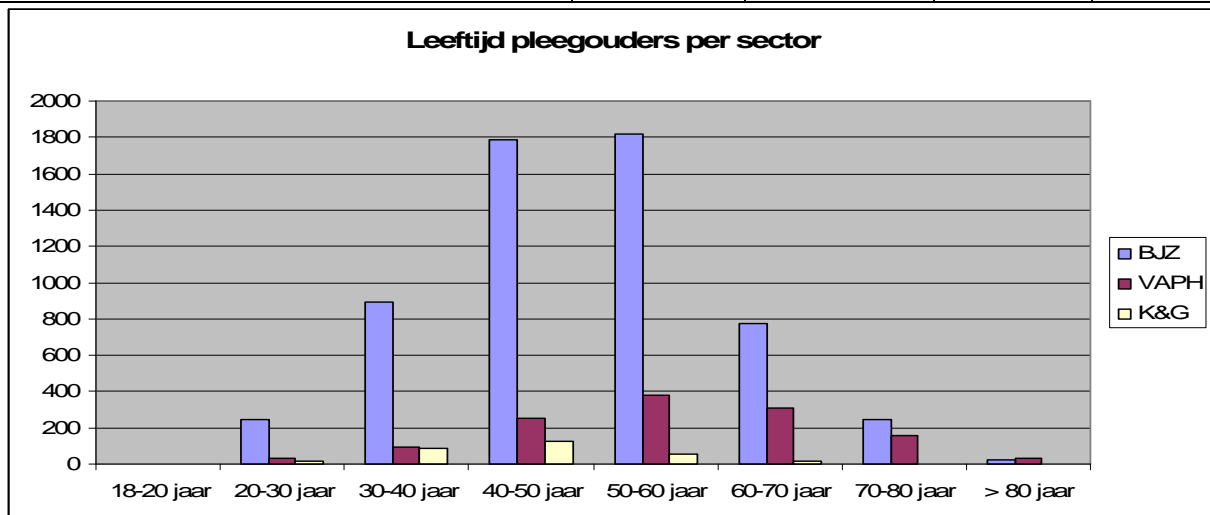
2010	Bestand	Familie	Netwerk	Totaal
18-20 jaar	2	1	0	3
20-30 jaar	88	166	14	268
30-40 jaar	577	334	91	1.002
40-50 jaar	1.150	614	224	1.988
Subtotaal	1.817	1.115	329	3.261
%	60%	35%	48%	43%
50-60 jaar	900	952	246	2.098
60-70 jaar	238	742	83	1.063
70-80 jaar	58	301	28	387
> 80 jaar	15	42	4	61
Subtotaal	1.211	2.037	361	3.609
%	40%	65%	52%	48%
onbekend				724
Totaal	3.028	3.152	690	7.594

In onderstaande tabel geven we de leeftijd van de pleegouders weer per sector. Binnen de sector GOP van K&G noteren wij tot 75 % pleegouders jonger dan 50 jaar. Binnen de sector BJZ is dit ongeveer de helft en voor VAPH minder dan één derde. 70 % van de pleegzorgers VAPH zijn ouder dan 50 jaar.

Leeftijd pleegouders

2010	BJZ	VAPH	K&G	Totaal
18-20 jaar	2	1	0	3
20-30 jaar	245	29	13	287
30-40 jaar	895	92	90	1.077
40-50 jaar	1.790	256	128	2.174
Tot 50 jaar	2.932	378	231	3.541
%	51%	30%	75%	48%
50-60 jaar	1.818	379	56	2.253
60-70 jaar	775	310	19	1.104
70-80 jaar	244	156	0	400
> 80 jaar	26	35	0	61
Vanaf 50 jaar	2.863	880	75	3.818
%	49%	70%	25%	52%
onbekend				235
Totaal	5.795	1.258	306	7.594

3.3.3. De burgerlijke staat van de pleegouders

Minstens 71% van de pleegouders is samenwonend met een partner. Minstens 14% is alleenstaand. Als wij de 'onbekenden' mee in rekening brengen concluderen wij dat tot 4 op 5 van de pleeggezinnen samenwonend of gehuwd is.

Bij de groep alleenstaanden zijn er beduidend meer vrouwen pleegzorgactief dan mannen.

Leefsituatie pleegouders

	M	V	Totaal	%
Alleenstaand	185	860	1.045	14%
Samenwonend (gehuwd of niet)	2.678	2.733	5.411	71%
Andere samenlevingsvormen	9	21	30	0%
Onbekend	467	641	1.108	15%
Totaal	3.339	4.255	7.594	100%

Als we de burgerlijke staat van pleegouders bekijken naar de soort pleegzorg, merken we dat er in verhouding meer alleenstaande pleegouders zijn bij de familie- en netwerkpleegzorg dan bij de bestandspleegzorgers.

Burgerlijke staat pleegouders

2010	Bestand	Familie	Netwerk	Onbekend	Totaal	
Alleenstaand	282	567	192	2	1.043	23%
Samenwonend of gehuwd	1.170	1.132	418		2.720	61%
Onbekend	258	259	108	36	661	15%
Andere	16	4	1		21	0%
Totaal	1.726	1.962	719	38	4.445	100%

3.3.4. Het opleidingsniveau van de pleegouders

Sedert 5 jaar wordt bij de diensten voor pleegzorg ook gepeild naar het hoogste opleidingsniveau van de pleegouders. We merken geen significante verschillen over deze jaren. We geven daarom alleen de cijfers van 2010 weer.

Ook hier registreerden wij een groot aantal onbekenden, hoofdzakelijk te wijten aan een dienst, werkzaam over heel Vlaanderen, die deze gegevens niet invulde. Ook hier mogen wij aannemen dat deze pleegouders verhoudingsgewijs niet anders zullen scoren dan de pleegouders binnen de andere diensten voor pleegzorg.

Opleidingsniveau pleegouders

	Mannen	Vrouwen	Onbekend	Totaal	
Geen diploma	46	108	0	154	2%
LO	268	422	0	690	9%
BSO	473	573	0	1.046	14%
TSO	401	359	0	760	10%
ASO	321	457	0	778	10%
HOBV	501	696	0	1.197	16%
Unief	259	220	0	479	6%
Onbekend	1.067	1.415	8	2.490	33%
Totaal	3.336	4.250	8	7.594	100%

3.3.5. De professionele situatie van de pleegouders

De registratie peilt sedert enkele jaren ook naar de professionele situatie van de pleegouders.

Ondanks deze groep onbekenden, kunnen wij vaststellen dat het merendeel van de pleegouders een inkomen uit arbeid heeft en dat er relatief meer werkende pleegvaders dan pleegmoeders zijn. Verder merken we dat minimaal 28% van de pleegouders inactief zijn, waarvan minimaal 10 % een vervangingsinkomen heeft. Uiteraard heeft dit voor een belangrijk deel te maken met de grote groep van 50-plussers en gepensioneerden.

2010	Mannen	Vrouwen	Totaal	%
Inkomen uit arbeid	2.028	1.862	3.891	51%
Inactief	292	611	903	12%
Inactief-vervangingsinkomen	347	434	781	10%
Inactief-student	3	11	14	0%
Inactief-huisvrouw/-man	11	429	441	6%
Onbekend	659	907	1.572	21%
Totaal	3.340	4.254	7.594	100%

4. PLEEGZORG IN DE PROVINCIES

Vanaf 2011 zullen voor heel Vlaanderen voor vraag en aanbod van pleegzorg meer gestroomlijnd verlopen via centrale wachtlijsten en provinciale aanspreekpunten pleegzorg. Dit is de aanleiding om bij de registratie van 2010 ons te verdiepen in een apart hoofdstuk 'Pleegzorg in de provincies'. Hierin belichten we de verdeling van pleegzorg in de verschillende provincies, rekening houdend met het bevolkingsaantal.

Binnen de provinciale aanspreekpunten pleegzorg wordt Vlaams Brabant en Brussel als één provincie genomen. In onderstaande tabellen geven wij voor de duidelijkheid de cijfers apart weer. Voor de regio Brussel, moet er rekening mee gehouden worden dat de doelgroep in aanmerking voor pleegzorg veel kleiner is dan het bevolkingsaantal. Enkel de personen die zich tot de Vlaamse Gemeenschap richten, kunnen begeleid worden door een Vlaamse dienst voor pleegzorg.

4.1. Pleegzorgsituaties

Met het aantal pleegzorgsituaties bedoelen we de opvang van pleegkinderen en pleeggasten, zowel de lopende gedurende het hele jaar, als de pleegzorgsituaties die in dat jaar beëindigd zijn, alsook de nieuw opgestarte pleegzorgsituaties.

4.1.1. Aantal per provincie

Aantal per provincie

	plzsit.	bevolking	% pleegzorg per 100.000 inwoners	% pleegzorg in Vlaanderen
Antwerpen	1.836	1.744.862	10,5223%	29%
Vlaams-Brabant	895	1.076.924	8,3107%	14%
Brussel	73	1.089.538	0,6700%	1%
Limburg	794	838.505	9,4692%	13%
Oost-Vlaanderen	1.337	1.432.326	9,3345%	21%
West-Vlaanderen	1.282	1.159.366	11,0578%	20%
Wallonië	53	3.498.384	0,1515%	1%
Onbekend	7			0%
Totaal	6.277	10.839.905	5,7906%	100%

West-Vlaanderen is de derde grootste provincie en realiseert ten opzichte van de bevolking het meeste pleegzorg. Vlaams-Brabant scoort het minste aantal pleegzorgbegeleidingen ten opzichte van het bevolkingsaantal, ongeacht of Brussel wordt meegerekend of niet.

Ter verduidelijking: het aantal pleegzorgbegeleidingen in Wallonië zijn deze die bij wijze van uitzondering begeleid worden door een Vlaams dienst voor pleegzorg.

4.1.2. Per provincie per pleegzorgsector

Per provincie per sector

	BJZ	%	VAPH	%	GOP	%	Andere	%	Totaal	%
Antwerpen	1.490	81%	229	12%	81	4%	36	2%	1.836	29%
Limburg	663	84%	115	14%	12	2%	4	1%	794	13%
Vlaams-Brabant	620	69%	182	20%	91	10%	2	0%	895	21%
Brussel	54	74%	2	3%	17	23%	0	0%	73	20%
Oost-Vlaanderen	1.019	76%	190	14%	124	9%	4	0%	1.337	14%
West-Vlaanderen	951	74%	259	20%	67	5%	5	0%	1.282	1%
Wallonië	49	92%	2	4%	2	4%	0	0%	53	1%
Onbekend									7	0%
Totaal	4.846	77%	979	16%	394	6%	51	1%	6.277	100%

Uit bovenstaande tabel leiden we af dat er in Brussel 1 op 4 pleegzorgsituaties GOP is. Limburg en Antwerpen zijn verhoudingsgewijs het grootst in de sector Bijzondere Jeugdzorg. Pleegzorg VAPH komt verhoudingsgewijs meer voor in West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant.

4.1.3. Per provincie per pleegzorgsoort

Per provincie per soort pleegzorg

	Bestand	%	Familie	%	Sociaal netwerk	%	Rest	%	Totaal	%
Antwerpen	868	47%	687	37%	272	15%	9	0%	1.836	29%
Vlaams-Brabant	439	49%	328	37%	106	12%	22	2%	895	13%
Brussel	27	37%	33	45%	9	12%	4	5%	73	21%
Limburg	348	44%	353	44%	91	11%	2	0%	794	20%
Oost-Vlaanderen	631	47%	498	37%	204	15%	4	0%	1.337	14%
West-Vlaanderen	545	43%	488	38%	246	19%	3	0%	1.282	1%
Wallonië	19	36%	30	57%	4	8%	0	0%	53	1%
Onbekend									7	0%
Totaal	2.877	46%	2.417	39%	932	15%	44	1%	6.277	100%

In Vlaams-Brabant is bijna de helft van alle pleegzorgsituaties bestandspleegzorg. Brussel en West-Vlaanderen scoren het hoogst met netwerkpleegzorg (familie- en sociaal netwerkpleegzorg samen 57%), gevolgd door Limburg (55%).

4.1.4. Looptijd van de pleegzorgsituatie per pleegzorgsector

Looptijd per provincie

2010 BJZ	Antw.	VI-Brabant	Brussel	Limburg	Oost-VI	West-VI	Wallonië	Onb.	Totaal	%
0 tot 1 jaar	386	139	15	138	269	269	7	0	1.223	25%
1 tot 2 jaar	227	90	8	95	147	143	8	2	720	15%
2 tot 3 jaar	179	85	5	79	141	99	4	1	593	12%
3 tot 4 jaar	158	57	9	69	96	86	5	0	480	10%
4 tot 5 jaar	113	57	3	49	78	74	8	3	385	8%
0 tot 5 jaar	1.063	428	40	430	731	671	32	6	3.401	70%
5 tot 10 jaar	287	140	13	151	191	173	11	0	966	20%
10 tot 15 jaar	102	43	0	55	69	68	6	0	343	7%
15 tot 20 jaar	37	9	1	27	27	38		0	139	3%
20 tot 30 jaar	1	0	0	0	1	1	0	0	3	0%
30 tot 40 jaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Totaal	1.490	620	54	663	1.019	951	49	6	4.852	100%

2010 VAPH	Antw.	VI-Brabant	Brussel	Limburg	Oost-VI	West-VI	Wallonië	Onb.	Totaal	%
0 tot 1 jaar	23	25		9	16	26			99	10%
1 tot 2 jaar	25	19		3	14	17	1		79	8%
2 tot 3 jaar	21	14	1	10	13	18			77	8%
3 tot 4 jaar	17	13		3	18	19			70	7%
4 tot 5 jaar	26	9		12	13	14			74	8%
0 tot 5 jaar	112	80	1	37	74	94	1	0	399	41%
5 tot 10 jaar	58	53	1	35	44	82	1		274	28%
10 tot 15 jaar	32	19		21	37	41			150	15%
15 tot 20 jaar	17	10		13	18	17			75	8%
20 tot 30 jaar	9	15		6	13	17			60	6%
30 tot 40 jaar	1	5		3	4	8			21	2%
Totaal	229	182	2	115	190	259	2	0	979	100%

2010 GOP	Antw.	VI-Brabant	Brussel	Limburg	Oost-VI	West-VI	Wallonië	Onb.	Totaal	%
0 tot 1 jaar	66	81	15	11	121	67	1		362	92%
1 tot 2 jaar	9	3			2				14	4%
2 tot 3 jaar	2			1	1		1		5	1%
3 tot 4 jaar	2	5						1	8	2%
4 tot 5 jaar		1	1						2	1%
0 tot 5 jaar	79	90	16	12	124	67	2	1	391	99%
5 tot 10 jaar	2	1	1						4	1%
10 tot 15 jaar									0	0%
15 tot 20 jaar									0	0%
20 tot 30 jaar									0	0%
30 tot 40 jaar									0	0%
Totaal	81	91	17	12	124	67	2	1	395	100%

4.1.5. Opdrachtgever

Opdrachtgever 2010

	Antwerpen	VI-Brabant	Brussel	Limburg	Oost-VI	West-VI	Wallonië	Onbekend	Totaal	%
CBJ	694	288	26	307	476	545	23	1	2.360	38%
Jeugdrechtbank	921	365	29	395	601	464	28	5	2.808	45%
Ouders/voogd	134	107	17	36	152	157	2	1	606	10%
Kandidaat zelf	77	135	1	56	108	116			493	8%
Adoptiedienst	10	0		0					10	0%
Totaal	1.836	895	73	794	1.337	1.282	53	7	6.277	100%

4.2. Pleegkinderen en -gasten

Met pleegkinderen en pleeggasten bedoelen we in dit rapport zowel de kinderen en jongeren als volwassenen met een handicap die opgevangen worden in een gezin of alleen wonen met ondersteuning. De gegevens zijn gebaseerd op de woonplaats van het pleegkind of de pleeggast alvorens in het pleeg- of gastgezin te verblijven.

4.2.1. Per provincie per pleegzorgsector

Pleegkinderen per provincie per sector gebaseerd op postcode pleegkind

	BJZ	%	VAPH	%	GOP	%	Andere	%	Totaal	%
Antwerpen	1.477	83%	218	12%	59	3%	33	2%	1.787	29%
Vlaams-Brabant	494	68%	176	24%	55	8%	2	0%	727	12%
Brussel	115	71%	6	4%	40	25%	0	0%	161	3%
Limburg	624	83%	118	16%	10	1%	4	1%	756	12%
Oost-Vlaanderen	990	76%	196	15%	110	8%	4	0%	1.300	21%
West-Vlaanderen	922	75%	252	20%	51	4%	5	0%	1.230	20%
Wallonië	32	91%	2	6%	1	3%	0	0%	35	1%
Onbekend	104	85%	2	2%	16	13%	0	0%	122	2%
Totaal	4.758	78%	970	16%	342	6%	48	1%	6.118	100%

We zien dat pleegkinderen uit de provincies Antwerpen en Limburg hoofdzakelijk verblijven binnen een pleeggezin erkend binnen de sector Bijzondere Jeugdzorg. Voor de sector VAPH scoort het % pleegkinderen hoger in Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen dan in de andere provincies. 25 % van de Brusselse pleegkinderen vinden wij terug binnen GOP.

4.2.2. Per provincie per pleegzorgsoort

Pleegkinderen per provincie per soort gebaseerd op postcode pleegkind

	Bestand	%	Familie	%	Netwerk	%	Rest	%	Totaal	%
Antwerpen	858	48%	660	37%	263	15%	6	0%	1.787	29%
Vlaams-Brabant	316	43%	295	41%	97	13%	19	3%	727	12%
Brussel	107	66%	31	19%	18	11%	5	3%	161	3%
Limburg	324	43%	353	47%	77	10%	2	0%	756	12%
Oost-Vlaanderen	608	47%	486	37%	201	15%	5	0%	1.300	21%
West-Vlaanderen	510	41%	485	39%	233	19%	2	0%	1.230	20%
Wallonië	10	29%	20	57%	4	11%	1	3%	35	1%
Onbekend	54	45%	43	36%	20	17%	5	3%	122	2%
Totaal	2.787	46%	2.373	39%	913	15%	45	1%	6.118	100%

Hier zien wij verhoudingsgewijs opmerkelijk veel meer pleegkinderen uit Brussel in bestandspleegzorg. Limburgse pleegkinderen verblijven opvallend meer in familiepleegzorg, terwijl in West-Vlaanderen verhoudingsgewijs vele pleegkinderen opvang vinden binnen netwerkpleegzorg.

4.2.3. Leeftijd van de pleegkinderen en –gasten

Leeftijd per provincie 2010

	Antw.	VI-Brabant	Brussel	Limburg	Oost-VI	West-VI	Wallonië	Onb.	Totaal	%
0-3 jaar	125	59	19	32	115	93	1	25	469	8%
3-6 jaar	254	112	22	102	190	166	5	19	870	14%
6-9 jaar	292	100	31	107	177	150	4	13	874	14%
9-12 jaar	231	100	33	129	176	139	4	21	833	14%
12-15 jaar	235	85	26	106	179	150	3	15	799	13%
15-18 jaar	308	68	15	102	193	196	11	17	910	15%
0 tot 18 jaar	1.445	524	578	1.030	894	146	28	110	4.755	78%
18-20 jaar	186	45	12	69	111	136	7	8	574	9%
20-30 jaar	76	41	2	37	73	57		3	289	5%
30-40 jaar	15	19	0	9	15	23			81	1%
40-50 jaar	17	18	1	11	27	29			103	2%
50-60 jaar	20	35		20	24	45			144	2%
60-70 jaar	20	31		25	14	33			123	2%
70-80 jaar	3	12		6	4	10			35	1%
80 jaar en ouder	5	2		1	2	3			13	0%
Onbekend	0	0		0	0	0		1	1	0%
Totaal	1.787	727	161	756	1.300	1.230	35	122	6.118	100%

4.3. Pleeggezinnen per provincie

Pleeggezinnen zijn alleenstaanden, koppels of andere samenlevingsvormen die een pleegkind of pleegvast opvangen in hun gezin of ondersteunen in het alleen wonen.

4.3.1. Aantal per provincie

Aantal per provincie

	Pleegouders	bevolking	% per 100.000 inwoners	%
Antwerpen	1.277	1.744.862	7,3186%	29%
Vlaams-Brabant	655	1.076.924	6,0821%	15%
Brussel	63	1.089.538	0,5782%	1%
Limburg	596	838.505	7,1079%	13%
Oost-Vlaanderen	928	1.432.326	6,4790%	21%
West-Vlaanderen	873	1.159.366	7,5300%	20%
Wallonië	48	3.498.384	0,1372%	1%
Onbekend	5			0%
Totaal	4.445	10.839.905	4,1006%	100%

De provincie West-Vlaanderen heeft verhoudingsgewijs het meeste pleeggezinnen, meteen gevolgd door de provincie Antwerpen. Vlaams-Brabant en Brussel het minst, samen met Oost-Vlaanderen noteerden het minst aantal pleeggezinnen afgezet tegenover het bevolkingsaantal.

4.3.2. Per provincie per pleegzorgsector

Pleeggezinnen per provincie per sector

	BJZ	%	VAPH	%	GOP	%	Andere	%	Totaal	%
Antwerpen	1.013	79%	201	16%	41	3%	22	2%	1.277	29%
Vlaams-Brabant	450	69%	159	24%	46	7%	0	0%	655	15%
Brussel	48	76%	2	3%	13	21%	0	0%	63	1%
Limburg	482	81%	105	18%	7	1%	2	0%	596	13%
Oost-Vlaanderen	711	77%	155	17%	59	6%	3	0%	928	21%
West-Vlaanderen	646	74%	216	25%	8	1%	3	0%	873	20%
Wallonië	46	96%	2	4%	0	0%	0	0%	48	1%
Onbekend	4	80%	0	0%	1	20%	0	0%	5	0%
Totaal	3.400	76%	840	19%	175	4%	30	1%	4.445	100%

In de provincies Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen zijn meer pleeggezinnen in de sector VAPH. Limburg scoort hoog bij de Bijzondere Jeugdzorg terwijl in Brussel meer GOP-pleegouders wonen.

4.3.3. Per provincie per pleegzorgsoort

Per provincie per soort pleegzorg

	Bestand	%	Familie	%	Netwerk	%	Rest	%	Totaal	%
Antwerpen	527	41%	523	41%	218	17%	9	1%	1.277	29%
Vlaams-Brabant	287	44%	273	42%	77	12%	18	3%	655	15%
Brussel	20	32%	31	49%	9	14%	3	5%	63	1%
Limburg	231	39%	288	48%	75	13%	2	0%	596	13%
Oost-Vlaanderen	361	39%	401	43%	162	17%	4	0%	928	21%
West-Vlaanderen	282	32%	415	48%	174	20%	2	0%	873	20%
Wallonië	15	31%	29	60%	4	8%	0	0%	48	1%
Onbekend	3	60%	2	40%	0	0%	0	0%	5	0%
Totaal	1.726	39%	1.962	44%	719	16%	38	1%	4.445	100%

In Vlaams-Brabant zijn meer bestandspleegouders terwijl in West-Vlaanderen de meeste netwerkpleegouders wonen.

4.3.4. Leeftijd van de pleegouders

Leeftijd per provincie 2010

	Antw.	VI-Brabant	Brussel	Limburg	Oost-VI	West-VI	Wallonië	Onb.	Totaal	%
18-20 jaar	0	1	0	0	1	1	0	0	3	0%
20-30 jaar	90	37	9	24	82	42	7	0	291	4%
30-40 jaar	319	164	21	139	238	189	16	1	1.087	14%
40-50 jaar	664	320	27	317	452	387	26	2	2.195	28%
Tot 50 jaar	1.073	522	57	480	773	619	49	3	3.576	45%
50-60 jaar	696	332	22	345	406	443	11	0	2.255	29%
60-70 jaar	278	172	7	165	205	272	14	2	1.115	14%
70-80 jaar	83	73	4	49	90	97	8	0	404	5%
> 80 jaar	14	10	1	12	13	13	0	0	63	1%
Vanaf 50 jaar	1.071	587	34	571	714	825	33	2	3.837	49%
onbekend	102	33	15	32	152	115	6	4	459	6%
Totaal	2.246	1.142	106	1.083	1.639	1.559	88	9	7.872	100%

4.3.5. Burgerlijke staat van de pleegouders

Burgerlijke staat pleegouders

	Antw.	VI-Brabant	Brussel	Limburg	Oost-VI	West-VI	Wallonië	Onb.	Totaal	%
Alleenstaand	315	163	20	105	254	178	7	1	1.043	23%
Samenwonend gehuwd	743	356	9	396	483	389	22	2	2.400	54%
Samenwonend	103	40	4	41	65	64	3		320	7%
Andere samenlevingsvormen	6	8		1	3	3			21	0%
Onbekend	110	88	30	53	123	239	16	2	661	15%
Totaal	1.277	655	63	596	928	873	48	5	4.445	100%

4.3.6. Duur pleegzorgengagement

Onderstaande tabel geeft aan hoe lang pleegzorgers al aan pleegzorg doen. 712 van de 4.445 pleeggezinnen en gastgezinnen of 16% is in de loop van 2010 gestart met pleegzorg. 57% van de pleegzorgers is de laatste 5 jaar gestart met pleegzorg.

Duur van het pleegzorgengagement

	Antw.	VI-Brabant	Brussel	Limburg	Oost-VI	West-VI	Wallonië	Onb.	Totaal	%
0 tot 1 jaar	212	96	13	80	169	138	4	0	712	16%
1 tot 2 jaar	193	81	12	71	145	126	10	0	638	14%
2 tot 3 jaar	139	65	9	58	106	82	4	1	464	10%
3 tot 4 jaar	131	62	11	45	77	59	4	0	389	9%
4 tot 5 jaar	106	58	4	47	65	57	7	2	346	8%
0 tot 5 jaar	781	362	49	301	562	462	29	3	2.549	57%
5 tot 10 jaar	250	153	11	154	183	188	11		950	21%
10 tot 15 jaar	134	74	3	77	96	110	5		499	11%
15 tot 20 jaar	79	35	0	45	47	59	2		267	6%
meer dan 20 jaar	29	31	0	17	32	33	1		143	3%
Onbekend	4	0	0	2	8	21	0	2	37	1%
Totaal	1.277	655	63	596	928	873	48	5	4.445	100%

5. PSYCHIATRISCHE PLEEGZORG⁹

De vierde sector binnen pleegzorg is deze van de psychiatrische pleegzorg. Deze vorm - psychiatrische gezinsverpleging genoemd – wordt tot op heden enkel aangeboden via het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum in Geel en bestaat dus enkel in de provincie Antwerpen. De doelgroep zijn mensen met een psychiatrische problematiek die op het moment van de aanmelding zodanig ernstig is waardoor zij teveel beperkingen hebben om zelfstandig te leven. Bovendien vraagt hun problematiek een ondersteuning van een psychiatrisch team. Zodoende staat deze setting niet alleen garant voor een woonfunctie, maar ook voor behandeling/begeleiding/ ondersteuning en wordt een heel gamma van dagactiviteitencentra, vrijetijdsdiensten, arbeidszorgdiensten en –trajecten en medische en verzorgende hulp aangeboden. Indien nodig, kan een opname in de psychiatrische residentie vlot verlopen.

5.1 Aantal pleegzorgsituaties op 31/12/2010, aantal pleegkinderen en -gasten en aantal pleeg- en gastgezinnen

Op 31 december 2010 waren er **336 volwassenen en ouderen** met een psychiatrische problematiek die gebruik maakten van deze woon- en behandelvorm. Hiervoor waren op dat moment in totaal **291 gastgezinnen** beschikbaar.

Binnen een projectwerking werden ook enkele kinderen en jongeren opgenomen in een pleeggezin. Het gaat hier over **7 kinderen/jongeren** die ondersteund worden door **6 pleeggezinnen**, hetzij continu, hetzij partieel.

Het onderscheid met de “reguliere pleegzorg” ligt vnl. in de doelgroep: het gaat hier immers over een behandelende vorm van pleegzorg die enkel toegankelijk is voor kinderen/jongeren met een dubbeldiagnose (mentale retardatie gecombineerd met psychiatrische problematiek). De pleeggezinnen zijn semi-professionele partners in de behandeling/begeleiding/ontwikkeling van de kinderen/jongeren die aan hun zorgen zijn overgelaten.

Omwille van dit lage aantal worden hierover geen verdere gegevens beschikbaar gesteld om eventuele herkenning te vermijden.

De cijfers verder in dit hoofdstuk handelen dus enkel over de groep ouderen en volwassenen

5.2 Duur van het verblijf in psychiatrische gezinsverpleging

Deze 336 cliënten verbleven op 31 december 2010 in een gastgezin voor een periode onderverdeeld in duurtijden in onderstaande tabel. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen pleeggasten die voor die duurtijd in één gastgezin verbleven of pleeggasten die verschillende gastgezinnen achtereenvolgens gekend hebben.

⁹ Voor de uniformiteit van dit rapport hebben we gelijke terminologie gebruikt. Binnen OPZ wordt bijvoorbeeld niet van pleeggasten en gastgezinnen gesproken maar van cliënten en pleeggezinnen

Looptijd van de psychiatrische gezinsverpleging op 31/12/2010

	2010	%
<i>0 tot 1 jaar</i>	6	2%
<i>1 tot 2 jaar</i>	9	3%
<i>2 tot 3 jaar</i>	5	1%
<i>3 tot 4 jaar</i>	9	3%
<i>4 tot 5 jaar</i>	13	4%
0 tot 5 jaar	42	13%
5 tot 10 jaar	38	11%
10 tot 15 jaar	29	9%
15 tot 20 jaar	22	7%
20 jaar en meer	205	61%
Totaal	336	100%

5.3 Aantal beëindigde pleegzorgsituaties in 2010 en de duur van de psychiatrische gezinsverpleging van deze pleeggasten

In de loop van 2010 stopte de psychiatrische gezinsverpleging voor 35 pleeggasten.

Looptijd van de psychiatrische gezinsverpleging op moment van de stop

	2010	%
<i>0 tot 1 jaar</i>	0	0%
<i>1 tot 2 jaar</i>	1	3%
<i>2 tot 3 jaar</i>	0	0%
<i>3 tot 4 jaar</i>	0	0%
<i>4 tot 5 jaar</i>	0	0%
0 tot 5 jaar	1	3%
5 tot 10 jaar	2	6%
10 tot 15 jaar	2	6%
15 tot 20 jaar	1	3%
20 jaar en meer	29	83%
Totaal	35	100%

5.4 Verwijzers, meldingen en soort pleegzorg

Meer dan 95% van de meldingen komen van een psychiatrische voorziening (een Psychiatrisch Ziekenhuis, een Psychiatrisch VerzorgingsTehuis, een dienst Beschut Wonen, een Psychiatrische Afdeling in een Algemeen Ziekenhuis).

Dit toont aan dat de noodzaak tot deze specifieke woon- en behandelvorm vnl. wordt ingegeven door (vaak de langdurige en) meervoudige psychiatrische problematiek waarmee deze cliënten

te kampen hebben. Naast het aanbod van de specifieke woonvorm, vinden zij in dit systeem ook voldoende ondersteuning voor hun medisch-psychiatrische problemen. Hiermee onderscheidt de psychiatrische gezinsverpleging zich van de andere pleegzorg.

Dit houdt ook in dat het systeem van netwerkpleegzorg zelden voorkomt. Het gastgezin is voor de pleeggast een nieuwe situatie waarmee voorheen geen enkele relatie bestond. Gezien de vaak langdurige periode dat een pleeggast woont in een gastgezin (61 % woont langer dan 20j in een pleegzorgsituatie) creëert de pleeggast hierdoor meestal een nieuw netwerk binnen dit gegeven. Daardoor komt het wel voor dat, bij overlijden van een pleegzorger, de pleeggast gaat wonen bij één van de kinderen van de pleegzorgers (die op hun beurt gastgezin worden). In zekere zin kan dit wel gezien worden als “netwerkpleegzorg”. Cijfers hierover zijn echter onbekend.

5.5 Profiel van de pleeggasten

5.5.1 Geslacht en leeftijd

Onderstaande tabel toont het aantal pleeggasten per leeftijdscategorie, en hierbij telkens het aantal mannen en vrouwen.

Geslacht per leeftijd 2010

	M	V	Totaal
18-20 jaar	0	0	0
20-30 jaar	1	1	2
30-40 jaar	8	7	15
40-50 jaar	18	7	25
50-60 jaar	32	31	63
60-70 jaar	49	44	93
70-80 jaar	68	23	91
80 jaar en ouder	30	17	47
Totaal	206	130	336

5.5.2 Pathologie van de pleeggasten

De MPG gegevens bieden volgende cijfers:

Hoofddiagnose	aantal	%
Stoornis uit de kindertijd / adolescentie	83	25%
Schizofrenie of andere psychotische stoornis	80	24%
Stoornis in de impulsbeheersing	39	12%
Andere problemen	34	10%
Stemmingsstoornis	25	7%
Angststoornis	17	5%
Bijkomende codes	11	3%
Stoornis door middelen	10	3%
Somatoforme stoornis	8	2%
Aanpassingsstoornis	7	2%
Seksuele stoornis	6	2%
Persoonlijkheidsstoornis	6	2%
Dementie of andere cognitieve stoornis	5	1%
Stoornis somatische aandoening	4	1%
Hoofddiagnose As 3	1	0%
Totaal	336	100%

5.6. Aantal gastgezinnen

Zoals hoger vermeld bestond het gastgezinnenbestand op 31 december 2010 uit **291 gastgezinnen**. Dit cijfer houdt zowel in de actieve gastgezinnen, als de gastgezinnen die op dat moment wachtende waren op een pleeggast. Ook de 14 opvanggezinnen zijn hier inbegrepen. (Opvanggezinnen zijn pleeggezinnen die enkel ondersteunende pleegzorg bieden voor gastgezinnen die tijdelijk niet kunnen voorzien in een pleegzorgsituatie o.w.v. ziekte of verlof). In dit cijfer zijn NIET inbegrepen de 6 pleeggezinnen die zorg bieden aan de kinderen en jongeren binnen het project.

6. CONCLUSIES

- Pleegzorg blijft stijgen. De stijging van het totaal aantal pleegzorgsituaties loopt gelijk met de stijging van pleegzorg in de sector BJZ.
- We merken dat meer en meer pleegzorgsituaties begeleid worden waar het pleegkind of de pleeggast al in het pleeg- of gastgezin was. Er zijn in 2010 zelfs meer begeleidingen opgestart van bestaande situaties dan van nieuwe situaties.
- We stellen vast dat 37 % van de pleegkinderen of gasten vooraf aan pleegzorg in een andere hulpverleningsvorm verbleven, 31 % werd opgevangen door het netwerk en 26 % verbleef bij zijn of haar ouders.
- Er zijn sinds 2007 meer pleegkinderen die in een pleeggezin wonen op vraag van de jeugdrechtbank (gedwongen) dan op vraag van het Comité Bijzondere Jeugdzorg (vrijwillig, met toestemming van de ouder(s)).
- In het regeerakkoord van de Vlaamse regering 2009-2014 is opgenomen dat kinderen onder de 6 jaar bij uithuisplaatsing bij voorkeur worden opgenomen in een pleeggezin. Als wij de cijfers uit bovenstaande tabel vergelijken voor de jaren 1998 en 2010, zien wij ongeveer een verdubbeling van deze leeftijdsgroep. Als we dit procentueel bekijken, is dit een beperkte groei van 3 % tussen 1998 (19 %) en 2010 (22 %). We kunnen dus concluderen dat de stijging van 2% bij de -18-jarigen tussen 1998 en 2010, van 76% naar 78%, te wijten is aan de leeftijdsgroep -6 jaar.
- De toename van het aantal pleegkinderen en pleeggasten geeft verhoudingsgewijs binnen de sectoren geen grote verschillen weer naar min en plus 18-jarigen. Noteerden we tot nog toe een verhouding van 3 minderjarigen op 1 meerderjarige, dan evolueert die verhouding meer naar 4 op 1. Opvallend is dat 13 tot 14 % van alle pleegkinderen in BJZ tussen de 18 en 20 jaar zijn wat betekent dat er voor deze jongeren een verlengde maatregel is genomen door de verwijzende instantie.
- Er zijn veel vormen van pleegzorg mogelijk, maar we merken dat toch vooral de 'klassieke' ononderbroken opvang voorkomt. In verhouding zijn er meer variaties (crisisopvang, weekendopvang, vakantieopvang, time out,...) bij de bestandspleegzorg dan bij de netwerkpleegzorg.
- Ongeveer 4 op 5 van de pleegkinderen en –gasten heeft contact met zijn of haar familie. Dit betekent dat de pleeggezinnen en gastgezinnen afspraken maken met de familie, een bezoekenregeling uitwerken,...
- We merken dat de afgelopen pleegzorgsituaties vooral kortdurend zijn. 900 van de 1.138 (79 %) van deze pleegzorgsituaties duurden minder dan 5 jaar. 535 hiervan werden binnen het jaar beëindigd.
- Er is meer netwerkpleegzorg dan bestandspleegzorg. Binnen de netwerkpleegzorg stijgt het aandeel van het sociale netwerk aanzienlijk.
- De pleeg- en gastgezinnen binnen netwerkpleegzorg zijn over het algemeen iets ouder dan de bestandspleeggezinnen en –gastgezinnen. Zij doen ook meer dan de bestandsgezinnen aan de "klassieke" vorm van pleegzorg, dus minder weekendopvang, vakantieopvang, crisisopvang of andere kortere of onderbroken vormen van pleegzorg.
- Er doen meer vrouwen (56%) aan pleegzorg dan mannen (44%)
- Minstens een vierde van de pleegouders is alleenstaand. Veel vaker gaat het hier om alleenstaande vrouwen binnen familiepleegzorg of sociaal netwerk.